

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คดีหมายเลขดำที่ อ.๘๒/๒๕๔๕

คดีหมายเลขแดงที่ อ.๕๕/๒๕๔๖

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ต. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อ.๘๒/๒๕๔๕
คดีหมายเลขแดงที่ อ.๕๕/๒๕๔๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๑๖ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๖

ระหว่าง { นายธนกร สิทธิเดช
กรรมการคำต่างประเทศ ที่ ๑
กระทรวงการคลัง ที่ ๒

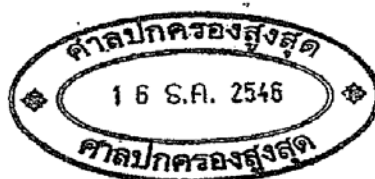
ผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
(อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองยื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๑๘๒/๒๕๔๔ หมายเลขแดงที่ ๑๖๘๘/๒๕๔๕ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง) ซึ่งเป็นคดีที่โอนมาจากเรื่องที่ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ตามมาตรา ๑๐๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตำแหน่งนิติกร ๗ ผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๑๑๓/๒๕๔๓ เรื่อง ให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายความรับผิดชอบทางละเมิด ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๓ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ตั้งกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดกรณี นายนคร มิ่งมงคล ข้าราชการในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยื่นขอรับ

/ชำระหนี้...

๒

ข้าราชการต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ สำนักงานบังคับคดีจังหวัดอุบลราชธานี ไม่ครบตามจำนวนเงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะพึงได้รับตามคำพิพากษา สำหรับหนี้ที่ไม่ยื่นขอรับชำระหนี้ไว้นั้น เป็นหนี้ในส่วนของดอกเบี้ย ค่าฤชาธรรมเนียม และค่าทนายความ รวมเป็นเงิน ๔๗,๕๐๖.๕๐ บาท ต่อมา นายนครได้ออนไปรับราชการที่สำนักงานอัยการสูงสุด คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบละเมิดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นว่า ไม่มีผู้ใดต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นว่า ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนครมิได้ดำเนินการหรือมอบหมาย ให้แก่ผู้ใดยื่นคำขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนครจึงเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย และให้ดำเนินการเรียกให้ชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการ โดยด่วน จึงให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนครชดใช้เงินจำนวน ๔๗,๕๐๖.๕๐ บาท ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ภายในกำหนดหกสิบวัน ทั้งนี้ นายนครได้ออนไปรับราชการที่สำนักงานอัยการสูงสุดแล้ว โดยขณะพ้นจากตำแหน่งเดิมไม่ได้ส่งมอบงานในหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมายที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จให้แก่ผู้ใด แต่ได้แจ้งตัวจากต่อผู้ฟ้องคดีว่างานที่ตนเองรับผิดชอบทั้งหมดอยู่ในตู้เหล็กเก็บเอกสาร โดยไม่ได้ทำหลักฐานหรือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบเกี่ยวกับงานสำคัญซึ่งดำเนินการไม่แล้วเสร็จ จนกระทั่งวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๑ สำนักงานบังคับคดีจังหวัดอุบลราชธานีได้ออกหมายนัดสอบสวนพยานหลักฐานประกอบคำขอรับชำระหนี้ถึงนายนครตามที่อยู่ของนายนคร และนายนครได้นำส่งหมายนัดส่งให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมอบหมายให้นายทศนิยม ชุมชาติ ตำแหน่งนิติกร เป็นผู้ยื่นขอรับชำระหนี้และดำเนินการเกี่ยวกับคดีนี้ และได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ว่า ไม่สามารถยื่นขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมได้ เนื่องจากครบกำหนดระยะเวลายื่นคำขอรับชำระหนี้แล้วตั้งแต่วันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๑ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ การที่เจ้าหน้าที่จะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายในทางละเมิด จะต้องปรากฏว่าได้กระทำการด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ในกรณีนี้ยังไม่ปรากฏข้อเท็จจริงได้ว่า ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนครได้กระทำการใด อันเป็นการกระทำด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงแต่ประการใด ฉะนั้น

/การที่...

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายความรับผิดชอบทางละเมิดดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้น เป็นกรณีที่ได้ดำเนินการตามความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยมีผู้เกี่ยวข้อง ๒ ราย คือ นายนคร มิ่งมงคล ที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้ไปยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่สำนักงานบังคับคดีจังหวัดอุบลราชธานี และผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนครที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นว่า ต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าเสียหายให้แก่ทางราชการ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ตามคำสั่ง ที่ ๑๓๘/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๑ คณะกรรมการดังกล่าวเห็นว่า นายนครกระทำละเมิดทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้รับความเสียหายในส่วนของการดอกเบี้ย ค่าฤชาธรรมเนียม และค่าทนายความเป็นเงินจำนวน ๔๗,๕๐๖.๕๐ บาท แต่เห็นว่านายนครมิได้กระทำด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงไม่ต้องรับผิดชอบและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นว่า นายนครเพิ่งกระทำเป็นครั้งแรก ขาดความชำนาญ จึงไม่ทราบวิธีการคำนวณและระยะเวลาในการคำนวณ จึงเป็นการกระทำที่ใช้ความรอบคอบตามสมควรแก่พฤติการณ์แล้ว และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นว่าผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนครต้องเป็นผู้รับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้ออกคำสั่งตามความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้รับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายตามคำสั่ง ที่ ๑๑๓/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ โดยผู้ฟ้องคดีรับทราบคำสั่งเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ผู้ฟ้องคดียังไม่ได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการ เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ทุเลาการบังคับไว้โดยรอผลการวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ถือเอาคำชี้แจงเพื่อประกอบการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ของกรมบัญชีกลางเป็นคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยให้การว่า ศาลแพ่งได้มีคำพิพากษาให้นายสุริยน ทั้งทอง จำเลยชำระเงินจำนวน ๘๐,๔๘๐ บาท แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นโจทก์พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปีจากต้นเงินดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๓๓ จนถึงวันที่ได้ชำระเสร็จ และให้ชำระค่าฤชาธรรมเนียม รวมทั้งค่าทนายความแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่นายสุริยนไม่ชำระหนี้ตามคำพิพากษา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงดำเนินการฟ้องคดีล้มละลายต่อศาลจังหวัดอุบลราชธานี ต่อมา ศาลจังหวัดอุบลราชธานีได้มี

/คำสั่ง...

๔

คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาดในวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และต่อมาเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ นายนคร ตำแหน่งนิติกร ๖ ว ได้ไปยื่นขอรับชำระหนี้ที่สำนักงานบังคับคดี จังหวัดอุบลราชธานี ในการยื่นขอรับชำระหนี้ตามแบบ ล.๒๙ นายนครได้เขียนระบุเฉพาะ ต้นเงินจำนวน ๘๐,๔๘๐ บาท แต่ไม่ได้เขียนระบุดอกเบี้ย ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความ โดยนายนครได้ให้ถ้อยคำว่าไม่ทราบวิธีการคำนวณว่าในส่วนดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี จนถึงวันชำระเสร็จนั้นคิดคำนวณถึงวันใด เนื่องจากการยื่นคำขอรับชำระหนี้ครั้งนี้เป็นครั้งแรก และไม่ได้รับคำแนะนำและชี้แจงจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่อย่างใด จึงแจ้งกับ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ว่า จะกลับไปหารือกองคลังซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก่อนเพื่อคำนวณดอกเบี้ยให้ถูกต้องแล้วจะกลับมายื่นเพิ่มเติมในภายหลัง ต่อมา เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้โฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่ได้แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทราบ หลังจากนั้น นายนครได้โอนไปรับราชการที่สำนักงาน อัยการสูงสุดในวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ต่อมา วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๑ สำนักงาน บังคับคดีจังหวัดอุบลราชธานี ได้มีหมายนัดถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เกี่ยวกับการสอบสวน พยานหลักฐานการขอรับชำระหนี้ และวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มอบอำนาจ ให้นายทศนิยม ชุ่มชาติ ตำแหน่งนิติกร ไปยื่นคำขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมที่สำนักงานบังคับคดี จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน ๔๗,๕๐๖.๘๐ บาท ซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้แจ้ง ให้ทราบว่าพ้นกำหนดระยะเวลายื่นคำขอรับชำระหนี้แล้ว คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบละเมิดและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่า นายนครยื่นคำขอรับชำระหนี้ ในคดีล้มละลายไม่ครบถ้วนเป็นความประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติราชการ แต่ยังไม่ถึง ระดับประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย และกรมบัญชีกลาง ได้ดำเนินการโดยนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดชอบแห่งพิจารณาตามระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยื่นคำขอ รับชำระหนี้ในคดีล้มละลายไม่ครบถ้วน กล่าวคือ ไม่ยื่นคำขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมในส่วนดอกเบี้ย ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความภายในกำหนด ๒ เดือน นับแต่วันที่มีการโฆษณา คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด โดยนายนครเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบในเบื้องต้นได้พ้นจาก หน้าที่ดังกล่าวเนื่องจากโอนไปรับราชการที่สำนักงานอัยการสูงสุดแล้วตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤษภาคม

/๒๕๔๑...

๒๕๔๑ ซึ่งยังคงเหลือเวลายื่นคำขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมอีก ๒๓ วัน อันนับว่าเป็นเวลาเพียงพอที่เจ้าหน้าที่ผู้รับมอบงานต่อจากนายนครจะดำเนินการต่อไปได้ แต่ผู้บังคับบัญชาระดับต้นซึ่งมีหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลให้การปฏิบัติงานดำเนินไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการด้วยความเรียบร้อย มิได้ดำเนินการหรือมอบหมายงานให้แก่ผู้หนึ่งผู้ใดยื่นคำขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย ซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ และแม้จะปรากฏว่าในคดีล้มละลายนี้ นายสุรียนลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินอื่นใดที่สามารถนำมาบังคับชำระหนี้ได้ก็ตาม แต่นายสุรียนได้ยื่นคำขอประนอมหนี้ไว้แล้วในส่วนของต้นเงินเต็มจำนวน ประกอบกับปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นพนักงานการรถไฟแห่งประเทศไทย จึงมีรายได้แน่นอน ฉะนั้น หากทางราชการได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมในส่วนดอกเบี้ย ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความไว้ภายในกำหนดเวลา ก็น่าเชื่อว่านายสุรียนจะสามารถชำระหนี้ส่วนนี้ได้ด้วย ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนครจึงเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการเรียกให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่ทางราชการต่อไป

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า คำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองนั้นคลาดเคลื่อนต่อข้อเท็จจริง กล่าวคือ ผู้ฟ้องคดีมิได้เป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนคร มิถึงแม้ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถให้ดูหรือโทษแก่นายนคร เป็นเพียงได้รับมอบหมายให้ดูแลเท่านั้น ไม่มีคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชาแต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ต้องรับผิดชอบ การที่นายนครมิได้ขอรับเงินในส่วนของดอกเบี้ย ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว นายนครไม่มีความผิดทำให้ผู้ฟ้องคดีพ้นความรับผิดชอบ เพราะไม่มีส่วนกระทำละเมิดร่วมกับนายนคร นอกจากนี้ยังเห็นว่า คำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่มีพยานหลักฐานตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดินที่ทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องรับผิด อีกทั้ง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้ดำเนินการตั้งคณะกรรมการสอบผู้ฟ้องคดีด้วย ซึ่งเป็นการขัดต่อระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ คำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่มีน้ำหนักเพียงพอแก่การรับฟัง

/ผู้ถูกฟ้องคดี...

๖

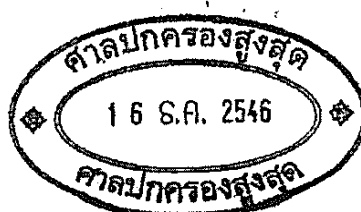
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การเพิ่มเติมว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่ง ที่ ๕๕/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๓๘ แต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีรักษาการในตำแหน่งนิติกร ๘๖ ตำแหน่งที่ ๘ กลุ่มงานนิติกร ซึ่งตามโครงสร้างกรอบอัตรากำลัง ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๓๗ - ๒๕๓๙) สำนักงาน ก.พ. กำหนดให้เป็นตำแหน่งสูงสุดในกลุ่มงานนิติกรเพื่อปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มงานนิติกร ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มงานนิติกร โดยเสนออธิบดีพิจารณาให้ความเห็นชอบ การแบ่งงานภายในกลุ่มงานนิติกร การบริหารภายในกลุ่มงานนิติกรเกี่ยวกับการมอบหมาย งานต่าง ๆ การอนุมัติการลา การพิจารณาประเมินความดีความชอบในการเลื่อนขั้นเงินเดือน หรือเลื่อนตำแหน่ง ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีอำนาจในการควบคุมกำกับดูแล และพิจารณาวินิจฉัยสั่งการมาโดยตลอด ดังนั้น จึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้รับแต่งตั้งให้เป็น ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนคร มิ่งมงคล ส่วนกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้พิจารณา ความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบแล้ว เห็นชอบ ตามที่ คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเสนอว่าการกระทำละเมิดของนายนคร เป็นเพียงความประมาท เลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่ราชการที่ยังไม่ถึงขั้นประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงไม่ควร ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย จำนวน ๔๗,๕๐๖.๕๐ บาท และรายงานให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาตามระเบียบ ซึ่งต่อมากรมบัญชีกลางซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนครเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการเรียกให้ผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการ โดยด่วน การพิจารณาสั่งการของกรมบัญชีกลางดังกล่าวจึงเป็นที่สุด โดยมีจำต้องพิจารณา ตามความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงตามที่ผู้ฟ้องคดี กล่าวอ้าง ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงมีอาจพ้นความรับผิดชอบจากการพิจารณาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยขั้นสุดท้าย ตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่ง พระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับข้อ ๑๔ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ สำหรับการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิด ทางละเมิด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่ง ที่ ๑๓๙/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๑ แต่งตั้ง คณะกรรมการฯ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวแล้ว และเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาผลการสอบข้อเท็จจริงและสั่งการว่าผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนคร

/เป็นผู้ที่...

เป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย จึงถือเป็นที่สุดตามความเห็นของคณะกรรมการ กฤษฎีกาคณะพิเศษ ซึ่งมีความเห็นในข้อ ๑๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ไว้ว่า ในกรณีหน่วยงานของรัฐที่เสียหายเป็นกระทรวง ทบวง กรม และราชการส่วนภูมิภาค เมื่อกระทรวงการคลังมีความเห็นประการใดแล้ว ผู้แต่งตั้งต้องมีคำสั่งตามความเห็นของ กระทรวงการคลัง และแจ้งคำสั่งนี้ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่ต้อง มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น ของนายนครอีกครั้งหนึ่ง แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องพิจารณาว่าใครเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้น ของนายนคร ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว โดยมีคำสั่ง ที่ ๑๑๓/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนครชดใช้ค่าเสียหายดังกล่าว ตามความเห็น ของกระทรวงการคลัง พร้อมทั้งแจ้งสิทธิของผู้ฟ้องคดีที่จะร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัย ร้องทุกข์ หรือฟ้องคดีต่อศาลได้ ดังนั้น การปฏิบัติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงเป็นการชอบ ด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การเพิ่มเติมว่า หากได้มีการยื่นคำขอรับชำระหนี้เงิน ส่วนดอกเบี้ย ค่าฤชาธรรมเนียม และค่าทนายความ จำนวน ๔๗,๕๐๖.๘๐ บาท ภายใน กำหนดเวลา ทางราชการสามารถได้รับชำระหนี้จากนายสุรียน ทั้งทอง ลูกหนี้ในคดีล้มละลาย ดังกล่าวได้ แต่ปรากฏว่าภายหลังจากที่นายนคร มิ่งมงคล เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบ ในเบื้องต้นได้พ้นจากหน้าที่ไปแล้ว ผู้บังคับบัญชาระดับต้นซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระหว่าง ระยะเวลาที่คงเหลือในการยื่นคำขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมอยู่อีก ๒๓ วัน ไม่ได้ดำเนินการ ควบคุมกำกับดูแลให้การปฏิบัติงานดำเนินไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ ไม่ปรากฏว่าได้มีการมอบหมายงานให้แก่ผู้หนึ่งผู้ใดยื่นคำขอรับชำระหนี้เพิ่มเติม ดังนั้น ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ผู้บังคับบัญชาระดับต้นจึงเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย ซึ่งกรมบัญชีกลาง ได้แจ้งผลการพิจารณาแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อเรียกชดใช้จากผู้ที่ต้องรับผิดชอบตามหนังสือ กรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๕๒๖.๖/๖๖๘ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ กรณีที่เกิดขึ้น เป็นการวินิจฉัยโดยพิจารณาว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นจากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบมิได้ปฏิบัติ ตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการจนเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย

/ซึ่งข้อเท็จจริง...

๘

ซึ่งข้อเท็จจริงถือว่า ตามพฤติการณ์ผู้บังคับบัญชาระดับต้นต้องเป็นผู้รับผิดชอบ เนื่องจากไม่ได้ดำเนินการตามสมควรแก่หน้าที่ ไม่ใช่กรณีร่วมกระทำผิด

ผู้ฟ้องคดีชี้แจงเพิ่มเติมว่า ในการสอบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ซึ่งตั้งโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นั้น คณะกรรมการไม่ได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีชี้แจงข้อเท็จจริง หรือให้แสดงพยานหลักฐานต่างๆ ต่อคณะกรรมการแต่อย่างใด โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อสอบสวนผู้ฟ้องคดี แต่สอบสวนนายนคร มีมงคล ซึ่งผลการสอบสวนปรากฏว่า นายนครไม่ต้องรับผิดชอบ นอกจากนี้ ก่อนโอนไปรับราชการที่สำนักงานอัยการสูงสุด นายนครมิได้ทำบันทึกส่งมอบงานต่อผู้ฟ้องคดี หรือบุคคลอื่นแต่อย่างใด และผู้ฟ้องคดีได้แจ้งให้นายนครส่งมอบงานแล้วแต่เพิกเฉย เมื่อนายนครมิได้ส่งมอบงานต่อผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ได้มอบหมายงานให้ผู้เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ อย่างไรก็ตาม ผู้ฟ้องคดีเชื่อโดยสุจริตว่า นายนครได้ดำเนินการเรื่องนี้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ก่อนโอนไปรับราชการที่สำนักงานอัยการสูงสุด

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ในการสอบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ซึ่งตั้งโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ คณะกรรมการได้ดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงกับบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ นายนคร มีมงคล และนายทศนิยม ชุมชาติ และได้สอบข้อเท็จจริงผู้ฟ้องคดีเพื่อให้ชี้แจงข้อเท็จจริงหรือแสดงพยานหลักฐานแต่อย่างใด เนื่องจากมิได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ในขณะนั้นขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

ศาลปกครองชั้นต้นได้แจ้งกำหนดวันสิ้นสุดการแสวงหาข้อเท็จจริงให้ผู้กรณีทราบ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ยื่นเอกสารต่อศาลเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมภายในระยะเวลาการสิ้นสุดการแสวงหาข้อเท็จจริง ศาลพิจารณาแล้วเห็นว่า คำชี้แจงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ยื่นต่อศาลเป็นเรื่องเดียวกับที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เคยชี้แจงในคำให้การ และคำให้การเพิ่มเติมแล้ว โดยไม่มีข้อเท็จจริงใหม่เพิ่มเติม

ศาลปกครองชั้นต้นออกนั่งพิจารณาค้างครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๔ โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน คำแถลงของคู่กรณี และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดีด้วยแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่ง ที่ ๑๓๙/๒๕๔๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๑

/เพื่อหา...

๔

เพื่อหาผู้รับผิดชอบทางละเมิด กรณีที่ศาลจังหวัดอุบลราชธานีได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด นายสุรียน ทั้งทอง ลูกหนี้ตามคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ ล. ๒๗/๒๕๔๐ ซึ่งคดีดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นโจทก์ และได้มอบอำนาจให้ นายนคร มิ่งมงคล ข้าราชการในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไปยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่สำนักงานบังคับคดี จังหวัดอุบลราชธานี ในการยื่นขอรับชำระหนี้ดังกล่าวปรากฏว่า ได้ยื่นขอรับชำระหนี้ไว้ ไม่ครบตามจำนวนเงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พึงจะได้รับ โดยไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในส่วน ของ ดอกเบี้ย ค่าฤชาธรรมเนียม และค่าทนายความ คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ ทางละเมิดได้ดำเนินการสอบสวนแล้วมีความเห็นว่า การกระทำละเมิดของนายนคร เป็นเพียงความประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่ราชการที่ยังไม่ถึงขั้นประมาทเลินเล่อ อย่างร้ายแรง จึงไม่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นพ้องด้วยกับ ความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง และได้รายงานให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาต่อไป ตามหนังสือ ส่วนมาก ที่ พณ ๐๓๐๑/๔๖๔๐ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๑ ทั้งนี้ ในการ สอบข้อเท็จจริงดังกล่าว คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบได้แจ้ง ให้ผู้ฟ้องคดีชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานแต่อย่างใด เนื่องจากเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีไม่ได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ในขณะยื่นขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยกรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๕๒๖.๖/๖๖๘ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ แจ้งว่า ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า นายนคร เจ้าหน้าที่ที่ถูกละเมิดชอบ ในเบื้องต้นได้พ้นจากหน้าที่ดังกล่าว เนื่องจากโอนไปรับราชการที่สำนักงานอัยการสูงสุด ตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ซึ่งยังคงมีเวลาเหลือที่จะยื่นคำขอรับชำระหนี้เพิ่มเติม ตามกฎหมายอีก ๒๓ วัน ซึ่งนับว่าเพียงพอที่จะให้ผู้รับมอบงานต่อจากนายนครดำเนินการ ต่อไปได้ แต่ผู้บังคับบัญชาในระดับต้น ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลให้การปฏิบัติงานดำเนินไป ตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการด้วยความเรียบร้อย มิได้ดำเนินการหรือมอบหมายงาน ให้แก่ผู้หนึ่งผู้ใดยื่นคำขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย ซึ่งเป็นการ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ และแม้จะปรากฏในคดีล้มละลายว่า นายสุรียนลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินอื่นใดที่สามารถนำมาบังคับชำระหนี้ได้ก็ตาม แต่นายสุรียน ได้ยื่นคำขอประนอมหนี้ไว้แล้วในบางส่วนของต้นเงินเต็มจำนวน และปัจจุบันประกอบอาชีพ เป็นพนักงานการรถไฟแห่งประเทศไทยมีรายได้แน่นอน ฉะนั้น หากทางราชการ

/ได้ยื่นคำขอ...

ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมในส่วนดอกเบี้ย ค่าฤชาธรรมเนียม และค่าทนายความไว้ ภายในกำหนดเวลานี้ก็น่าเชื่อว่า นายสุรียนจะสามารถชำระหนี้ส่วนนี้ได้ด้วย ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนคร จึงเป็นผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย จึงให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการเรียกให้ผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่ทางราชการโดยด่วน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนคร ตามแผนอัตรากำลึง ๓ ปี ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๕๕/๒๕๓๔ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๓๔ เรื่อง ให้ข้าราชการรักษาการในตำแหน่ง เมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนคร จึงต้องรับผิดชอบตามความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีคำสั่ง ที่ ๑๑๓/๒๕๔๓ เรื่อง ให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายความรับผิดชอบทางละเมิด ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนครชดใช้เงินจำนวน ๔๗,๕๐๖.๘๐ บาท ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๑๑๓/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ คดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดไม่ได้ดำเนินการสอบสวนผู้ฟ้องคดี เนื่องจากเห็นว่าผู้ฟ้องคดีไม่เกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติหน้าที่ในขณะที่ยื่นขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดี จึงไม่มีโอกาสได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงหลักฐานของตนอย่างเพียงพอ และการที่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงแจ้งให้หัวหน้ากลุ่มงานนิติการชี้แจง ข้อเท็จจริงในประเด็นที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สอบถามเพิ่มเติม ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ชี้แจงเพิ่มเติม ในฐานะหัวหน้ากลุ่มงานนิติการนั้น กรณีดังกล่าวมิใช่เป็นการแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีชี้แจง ข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอตามนัยข้อ ๑๕ ของระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของ เจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ ดังนั้น จึงถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ในระเบียบดังกล่าว แม้พยานหลักฐานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนคร มิ่งมงคล ก็ตาม แต่ในการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ วินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนครต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย และได้แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการเรียกให้ชดใช้ค่าเสียหายตามความเห็นของ

/ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒...

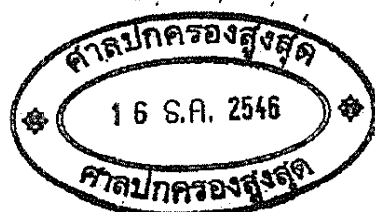
๑๑

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องออกคำสั่งทางปกครองตามความเห็นดังกล่าว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ก่อนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งตามความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ได้พิจารณาให้ได้ข้อเท็จจริงเสียก่อนว่า ผู้ฟ้องคดีได้กระทำด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ ดังนั้น การออกคำสั่งดังกล่าวจึงไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติ ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

เมื่อคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นคำสั่งที่สั่งตามความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ได้ทำการสอบสวนผู้ฟ้องคดีเพื่อให้โอกาสได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและ ได้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอ ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ได้ พิจารณาให้ได้ข้อเท็จจริงเสียก่อนว่า ผู้ฟ้องคดีได้กระทำด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่อ อย่างร้ายแรงหรือไม่ คำสั่งดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลปกครองชั้นต้น จึงพิพากษาให้เพิกถอนความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามหนังสือ ที่ กค ๐๕๒๖.๖/๖๖๘ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ และเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๑๑๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๓ โดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ออกคำสั่งดังกล่าว

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อุทธรณ์คำพิพากษาคติของ ศาลปกครองชั้นต้น

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อุทธรณ์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่ง ที่ ๑๓๙/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๑ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดแล้ว คณะกรรมการได้ดำเนินการสอบข้อเท็จจริงกับบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรง คือ นายนคร มิ่งมงคล และนายทศนิยม ชุ่มชาติ และได้สอบข้อเท็จจริงผู้ฟ้องคดีเพื่อให้ชี้แจงข้อเท็จจริงแสดง พยานหลักฐานแต่อย่างใด เนื่องจากมิได้เป็นผู้ยื่นขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ จึงไม่ต้องแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีชี้แจงข้อเท็จจริงและได้แย้งแสดงพยานหลักฐานตามข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้แจ้งความเห็นของคณะกรรมการ สอบข้อเท็จจริงที่เห็นว่าไม่มีผู้ใดต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณา เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้ว แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการเรียกให้ผู้บังคับบัญชา

/ของนายนคร...

๑๒

ของนายนครเป็นผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย จึงถือเป็นที่สุดตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาคณะพิเศษ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวโดยมีคำสั่ง ที่ ๑๑๓/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนครรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายตามความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิของผู้ฟ้องคดีที่จะร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์หรือฟ้องคดีต่อศาลได้ ดังนั้น การปฏิบัติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๑๑๓/๒๕๔๓ จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ขอศาลปกครองสูงสุดยกเลิกคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นที่ให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๑๑๓/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อุทธรณ์ว่า ข้อเท็จจริงที่มีอยู่มีความชัดเจนเพียงพอที่จะวินิจฉัยได้ว่า การดำเนินการของผู้บังคับบัญชาชั้นต้นเป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ และแม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ได้ทำการสอบสวนผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้น เพื่อให้โอกาสได้ชี้แจงแสดงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอตามข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เนื่องจากในขั้นตอนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง เป็นการรวบรวมพยานหลักฐานและข้อเท็จจริงเพื่อเสนอความเห็นเกี่ยวกับตัวผู้ต้องรับผิดชอบและจำนวนค่าสินไหมทดแทนให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงทราบ และเมื่อผู้สั่งแต่งตั้งได้รับผลการพิจารณาของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงแล้ว ให้วินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และจำนวนเท่าใด แต่ยังมีต้องแจ้งการสั่งการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบตามข้อ ๑๗ วรรคหนึ่ง ของระเบียบดังกล่าว จะเห็นได้ว่าขั้นตอนตามระเบียบไม่เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนตามข้อ ๑๕ ของระเบียบเดียวกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นว่าไม่มีผู้ใดต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนตามข้อ ๑๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ของระเบียบดังกล่าว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้บังคับบัญชาระดับต้นเป็นผู้ต้องรับผิดชอบ และแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งตามความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการโดยถ้วนตามข้อ ๑๕ ของระเบียบเดียวกัน หากผู้ฟ้องคดี

/ไม่พอใจ...

ไม่พอใจในคำวินิจฉัยก็ชอบที่จะนำเรื่องฟ้องต่อศาลปกครองได้ภายในเก้าสิบวัน โดยผู้ฟ้องคดีมีสิทธิตามกฎหมายที่จะได้ชี้แจงแสดงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอต่อศาลปกครองได้อีกทางหนึ่งอยู่แล้ว ด้วยเหตุผลที่กล่าวมา คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่สั่งตามความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงเป็นคำสั่งที่ชอบแล้ว

ผู้ฟ้องคดียื่นคำแก้อุทธรณ์คัดค้านอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีว่า ผู้ฟ้องคดีได้พิเคราะห์อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองแล้วเห็นว่า คำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หาได้มีเหตุผลคัดค้านคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นแต่อย่างใด ทั้งคำอุทธรณ์และเอกสารที่แนบส่วนแต่เป็นเอกสารที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ดำเนินการไป และศาลปกครองชั้นต้นได้พิจารณาและวินิจฉัยแล้วว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นคำอุทธรณ์ที่ไม่ได้คัดค้านหรือโต้แย้งข้อกฎหมายหรือเหตุผลตามกฎหมายของศาลปกครองชั้นต้นแต่ประการใด คำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะให้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเปลี่ยนแปลงไปเป็นประการอื่นได้ ส่วนคำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้เป็นคำอุทธรณ์ตามกฎหมายในลักษณะเชิงคัด เพราะมิได้มีข้ออ้าง ข้อเถียง ข้อคัดค้าน คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นที่จะมีผลให้มีการเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น เพียงแต่เป็นข้อเท็จจริงที่ทุกฝ่ายยอมรับกันอยู่แล้ว คำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังไม่มีเหตุผลเพียงพออันควรแก่การรับฟัง ขอศาลปกครองสูงสุดโปรดพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

ศาลปกครองสูงสุดได้แจ้งกำหนดวันสิ้นสุดการแสวงหาข้อเท็จจริงให้คู่กรณีทราบ และผู้ฟ้องคดีได้ยื่นเอกสารต่อศาลเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมภายในระยะเวลาการสิ้นสุดการแสวงหาข้อเท็จจริง ศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าคำชี้แจงของผู้ฟ้องคดีที่ยื่นต่อศาลเป็นเรื่องเดียวกับที่ผู้ฟ้องคดีเคยชี้แจงในคำแก้อุทธรณ์แล้วโดยไม่มีข้อเท็จจริงใหม่เพิ่มเติม

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน คู่กรณีไม่มีข้อคัดค้านและฟังคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดีด้วยแล้ว

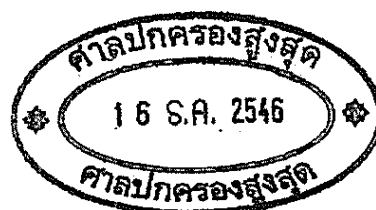

/ศาลปกครอง...

๑๔

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่ง ที่ ๑๓๘/๒๕๔๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๑ เพื่อหาผู้รับผิดชอบทางละเมิด กรณีที่ศาลจังหวัดอุบลราชธานีมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด นายสุริยน ทั้งทอง ลูกหนี้ตามคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ ล. ๒๗/๒๕๔๐ ซึ่งคดีดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นโจทก์ และมอบอำนาจให้ นายนคร มิ่งมงคล ข้าราชการในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไปยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่สำนักงานบังคับคดี จังหวัดอุบลราชธานี ในการยื่นขอรับชำระหนี้ดังกล่าวปรากฏว่าได้ยื่นขอรับชำระหนี้ไว้ไม่ครบตามจำนวนเงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ฟังจะได้รับ โดยไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในส่วนของการดอกเบี้ย ค่าฤชาธรรมเนียม และค่าทนายความ คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ได้ดำเนินการสอบสวนแล้วมีความเห็นว่า การกระทำละเมิดของนายนครเป็นเพียงความประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่ราชการที่ยังไม่ถึงขั้นประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง และได้รายงานให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทราบเพื่อพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ ในการสอบข้อเท็จจริงดังกล่าว คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดมิได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานแต่อย่างใด เนื่องจากเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีไม่ได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ในขณะที่ยื่นขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๕๒๖.๖/๖๖๘ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ แจ้งว่าได้พิจารณาแล้วเห็นว่า หลังจากนายนคร เจ้าหน้าที่ที่ดูแลรับผิดชอบในเบื้องต้นได้พ้นจากหน้าที่เนื่องจากโอนไปรับราชการที่สำนักงานอัยการสูงสุดตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ซึ่งยังคงมีเวลาเหลือที่จะยื่นคำขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมตามกฎหมายอีก ๒๓ วัน ซึ่งนับว่าเพียงพอที่จะให้ผู้รับมอบงานต่อจากนายนครดำเนินการต่อไปได้ แต่ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นซึ่งมีหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลให้การปฏิบัติงานดำเนินไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการด้วยความเรียบร้อย มิได้ดำเนินการหรือมอบหมายให้แก่ผู้หนึ่งผู้ใดยื่นคำขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนครจึงเป็นผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย จึงให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการเรียกให้ผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย

/แก้ทาง...

๑๕

แก้ทางราชการ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนคร จึงต้องรับผิดชอบตามความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีคำสั่ง ที่ ๑๑๓/๒๕๔๓ เรื่อง ให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายความรับผิดทางละเมิด ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนครชดใช้เงินจำนวน ๔๗,๕๐๖.๙๐ บาท ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑

ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้วเห็นว่า การที่คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดทางละเมิด ตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๑๓๘/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๑ ไม่ได้ดำเนินการสอบสวนผู้ฟ้องคดี เนื่องจากเห็นว่าผู้ฟ้องคดีไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ในขณะยื่นขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีโอกาสได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอ และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงแจ้งให้หัวหน้ากลุ่มงานนิติการชี้แจงข้อเท็จจริงในประเด็นที่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สอบถามเพิ่มเติม ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ชี้แจงเพิ่มเติมในฐานะหัวหน้ากลุ่มงาน นิติการนั้น กรณีดังกล่าวมิใช่เป็นการแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้ง แสดงพยานหลักฐานอย่างเพียงพอ ตามนัยข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงถือได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบดังกล่าว ซึ่งต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่ง ที่ ๑๑๓/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ให้ผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนคร มีมณฑล ชดใช้เงินจำนวน ๔๗,๕๐๖.๙๐ บาท ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามคำสั่ง ที่ ๑๑๓/๒๕๔๓ ซึ่งคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งทางปกครอง ที่เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่าง บุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระวัง หรือมีผลกระทบต่อนสถานะภาพของสิทธิ หรือหน้าที่ของบุคคล ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของผู้ได้รับคำสั่ง เจ้าหน้าที่ ต้องให้ผู้ได้รับคำสั่งนั้นมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้ง และแสดงพยานหลักฐานของตน ตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน สำหรับคดีนี้ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่ง ที่ ๑๑๓/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้เงินจำนวน ๔๗,๕๐๖.๙๐ บาท ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑

/ตามข้อเสนอ...

ตามข้อเสนอของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามหนังสือ ที่ กค ๐๕๒๖.๖/๖๖๘ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ โดยผู้ฟ้องคดีไม่มีโอกาสได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน กรณีจึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากกระทำโดยไม่ถูกต้องตามขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ส่วนหนังสือแจ้งความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามหนังสือ ที่ กค ๐๕๒๖.๖/๖๖๘ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ที่แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการเรียกให้ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่ทางราชการ ซึ่งตามข้อเท็จจริงปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายไม่ครบถ้วน กล่าวคือ ไม่ยื่นคำขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมในส่วนดอกเบี้ยค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความ จำนวน ๔๗,๕๐๖.๘๐ บาท ภายในกำหนด ๒ เดือน นับแต่วันที่มีการโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๑ โดยนายนคร เจ้าหน้าที่ที่ดูแลรับผิดชอบในเบื้องต้นได้พ้นจากหน้าที่ดังกล่าว เนื่องจากโอนไปรับราชการที่สำนักงานอัยการสูงสุดตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ยังคงมีเวลาเหลือที่จะยื่นคำขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมตามกฎหมายอีก ๒๓ วัน ซึ่งนับว่าเพียงพอที่จะให้ผู้รับมอบงานต่อจากนายนครดำเนินการต่อไปได้ แต่ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นซึ่งมีหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลให้การปฏิบัติงานดำเนินไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการด้วยความเรียบร้อย มิได้ดำเนินการหรือมอบหมายงานให้แก่ผู้หนึ่งผู้ใดยื่นคำขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย ซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนครจึงเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย ดังนั้น กรณีจึงต้องถือเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่จะต้องดำเนินการหาข้อเท็จจริงให้ได้ข้อยุติว่า ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กล่าวอ้างหมายถึงบุคคลใด ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ อย่างไร แล้วดำเนินการต่อไปตามความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามหนังสือ ที่ กค ๐๕๒๖.๖/๖๖๘ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ซึ่งกรมบัญชีกลางได้แจ้งผลการพิจารณาแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อเรียกชดเชยจากผู้ที่ต้องรับผิดชอบนั้น เป็นการวินิจฉัยโดยพิจารณาว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นจากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบมิได้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ จนเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย จึงเป็นความเห็นที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ที่ศาลปกครองชั้นต้น

/พิพากษา...

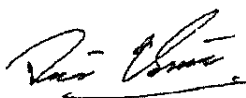
๑๗

พิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๑๑๓/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ โดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ออกคำสั่งดังกล่าว ศาลปกครองสูงสุดเห็นฟ้องด้วย อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ฟังไม่ขึ้น ส่วนกรณีที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดังกล่าวนั้น ศาลปกครองสูงสุดไม่เห็นฟ้องด้วย

จึงพิพากษาแก้คำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นเป็นว่าไม่เพิกถอนความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามหนังสือ ที่ กค ๐๕๒๖.๖/๖๖๘ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ นอกจากนี้ที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

นายเจริญ หัตถกรรม

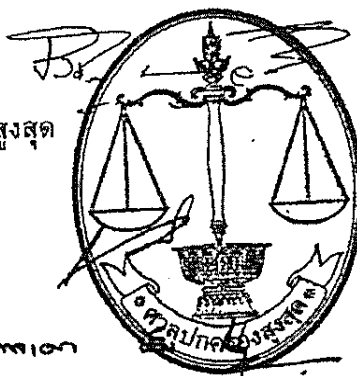
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายปรีชา พานิขวงศ์

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายดำริ วัฒนสิงห์

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

พลเอก นิยม คันสนาคม

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายหัสวุฒิ วิจิตวิริยกุล

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายประนัย วณิชชานนท์

ภาคผนวก ข

คดีหมายเลขดำที่ อ.๓๓๔/๒๕๕๐

คดีหมายเลขแดงที่ อ.๒๓๘/๒๕๕๖

☐ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ต. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อ.๗๗๔/๒๕๕๐
คดีหมายเลขแดงที่ อ.๒๓๘/๒๕๕๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๓ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๖

ระหว่าง { นายธนกร สิทธิเดช
กรรมการค้าต่างประเทศ

ผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
(อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ถูกฟ้องคดียื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๕๔/๒๕๔๔
หมายเลขแดงที่ ๑๓๙๐/๒๕๕๐ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องและแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเคยรับราชการ
ในตำแหน่งนิติกร ๘ว สังกัดผู้ถูกฟ้องคดี และได้เกษียณอายุเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔
ปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญ ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดี
ได้มีคำสั่งที่ ๒๗๓/๒๕๔๔ เรื่อง ให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายความรับผิดทางละเมิด
ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ โดยให้ผู้ฟ้องคดีชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการ
เป็นเงิน ๔๗,๕๐๖.๙๐ บาท เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง
ความรับผิดทางละเมิด กรณีในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ นายนคร มิ่งมงคล ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของ

/ผู้ถูกฟ้องคดี...

- 9 - ๒๕.๕. ๒๕๕๖

ผู้ถูกฟ้องคดีได้ยื่นขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายรายนายสุรียน ทั้งทอง ไม่ครบถ้วน ตามจำนวนเงินที่จะพึงได้รับตามคำพิพากษา โดยไม่ได้ยื่นขอรับชำระหนี้ในส่วนของ ดอกเบี้ย ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความ รวมเป็นเงิน ๔๗,๕๐๖.๕๐ บาท คณะกรรมการดังกล่าวพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของ นายนคร มิ่งมงคล ซึ่งได้ยื่นคำขอชำระหนี้ไว้ไม่ครบถ้วนและได้โอนย้ายไปรับราชการ ที่สำนักงานอัยการสูงสุดแล้ว และยังมีระยะเวลาการยื่นขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมได้อีก ๒๓ วัน โดยมีได้มอบหมายงานให้ผู้ใดไปยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในระยะเวลาที่กำหนด เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย การกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นเพียงความประมาท เลินเล่อธรรมดายังไม่ถึงขั้นประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงอันจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ และได้รายงานผลการสอบสวนดังกล่าวให้กระทรวงการคลังพิจารณา ซึ่งกระทรวงการคลัง พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีซึ่งขณะนั้นรักษาการในตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มงานนิติการ และเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นมีหน้าที่กำกับดูแลให้การปฏิบัติงานดำเนินไปตามกฎหมายและ ระเบียบของทางราชการด้วยความเรียบร้อย มิได้ดำเนินการหรือมอบหมายงานให้ผู้ใด ยื่นคำขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย ประกอบกับผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ มีวิชาชีพด้านกฎหมายย่อมจะต้องทราบว่าเรื่องดังกล่าวมีกำหนดอายุความ อันจะต้องใช้ ความระมัดระวังและรักษาสีทธิประโยชน์ของทางราชการ ตามข้อเท็จจริงน่าจะเชื่อว่า หากมีการยื่นขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมไว้ภายในกำหนดเวลา นายสุรียน ทั้งทอง จะสามารถ ชำระหนี้ส่วนนี้ได้ พฤติการณ์ถือได้ว่าเป็นการกระทำด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ผู้ฟ้องคดีต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการ เป็นเงิน ๔๗,๕๐๖.๕๐ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชำระเงินจำนวนดังกล่าวให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสืออุทธรณ์คำสั่งต่อผู้ถูกฟ้องคดี ขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือ ที่ พณ ๐๓๑๔/๑๖๖ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๔ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่า ผู้ฟ้องคดีต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยต้องมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง จึงไม่สามารถเพิกถอนคำสั่งได้ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่ากรณีเดียวกันนี้ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษา ตามคดีหมายเลขแดง

/ที่ อ.๕๕/๒๕๕๖...

ที่ อ.๕๕/๒๕๔๖ และคดีหมายเลขแดงที่ อ.๖/๒๕๔๗ ว่าผู้ฟ้องคดีไม่ต้องรับผิดชอบในจำนวนเงิน ๔๗,๕๐๖.๕๐ บาท ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งที่ ๒๗๓/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ให้ผู้ฟ้องคดีชำระเงินค่าเสียหายจำนวนดังกล่าวอีก เป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๒๗๓/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การว่า การออกคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๒๗๓/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ได้ดำเนินการถูกต้องตามกฎหมายทุกประการ โดยผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งที่ ๑๓๙/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๑ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด กรณีที่ศาลจังหวัดอุบลราชธานี ได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดนายสุรียน ทั้งทอง ลูกหนี้ตามคำพิพากษาของผู้ถูกฟ้องคดี โดยผู้ถูกฟ้องคดีได้มอบอำนาจให้นายนคร มิ่งมงคล ไปยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ปรากฏว่า นายนคร มิ่งมงคล ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ ไม่ครบตามจำนวนเงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะพึงได้รับตามคำพิพากษา คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของนายนคร มิ่งมงคล เป็นเพียงความประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่ราชการไม่ถึงขั้นร้ายแรง จึงไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายจำนวนดังกล่าว และได้รายงานให้กระทรวงการคลังพิจารณา ซึ่งกระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า นายนคร มิ่งมงคล ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดียื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย ไม่ครบถ้วนโดยไม่ยื่นขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมจำนวน ๔๗,๕๐๖.๕๐ บาท ภายในกำหนด ๒ เดือน นับแต่วันที่มีการโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๑ โดยนายนคร มิ่งมงคล ได้โอนไปรับราชการที่สำนักงานอัยการสูงสุด เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ซึ่งยังเหลือระยะเวลายื่นคำขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมเป็นเวลา ๒๓ วัน อันเป็นเวลาเพียงพอที่เจ้าหน้าที่ผู้รับมอบงานต่อจะดำเนินการต่อไปได้ แต่ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนคร มิ่งมงคล มิได้ดำเนินการหรือมอบหมายงานให้ผู้หนึ่งผู้ใดยื่นคำขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนคร มิ่งมงคล จึงเป็นผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้มีคำสั่งที่ ๑๑๓/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของนายนคร มิ่งมงคล

/ชดใช้เงิน...

๔

ชุดใช้เงินจำนวน ๔๗,๕๐๖.๙๐ บาท ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นหนังสือลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว ต่อมา เรื่องร้องทุกข์ได้โอนมาเป็นคดีของศาลปกครองชั้นต้น เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๑๑๙๒/๒๕๔๔ ซึ่งศาลปกครองชั้นต้นได้มีคำพิพากษาตามคดีหมายเลขแดงที่ ๑๖๘๘/๒๕๔๔ วินิจฉัยว่า ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้ทำการสอบสวนผู้ฟ้องคดีเพื่อเปิดโอกาสให้ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอ ประกอบกับกระทรวงการคลังไม่ได้พิจารณาให้ได้อ้างข้อเท็จจริงก่อนว่า ผู้ฟ้องคดีได้กระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ คำสั่งดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีและเพิกถอนความเห็นของกระทรวงการคลังตามหนังสือ ที่ กค ๐๕๒๖.๖/๖๖๘ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์คำพิพากษาดังกล่าว ต่อมา ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาตามคดีหมายเลขแดงที่ อ.๕๕/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๖ วินิจฉัยว่า คำสั่งทางปกครองของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเนื่องจากไม่เปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีชี้แจงข้อเท็จจริงหรือโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอ ส่วนความเห็นของกระทรวงการคลังชอบด้วยกฎหมายแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้มีคำสั่งที่ ๓๕/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เพิกถอนคำสั่งที่ ๑๑๓/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓

ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้หารือกระทรวงการคลังว่า เมื่อเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวแล้วจะต้องดำเนินการต่อไปอย่างไร กระทรวงการคลังได้มีหนังสือแจ้งผู้ถูกฟ้องคดีว่า ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องดำเนินการหาข้อเท็จจริงให้ได้ข้อยู่ว่า ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นซึ่งต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่ทางราชการตามที่กระทรวงการคลังกล่าวอ้างหมายถึงบุคคลใด ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีคำสั่งที่ ๑๔๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๗ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบละเมิดเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ไปชี้แจงโต้แย้งตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดครบถ้วนแล้ว คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเห็นว่า ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนคร มิ่งมงคล คือ ผู้ฟ้องคดี ซึ่งขณะที่นายนคร มิ่งมงคล ได้พ้นจากหน้าที่ความรับผิดชอบยังมีเวลาขึ้นขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมอีก ๒๓ วัน แต่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้มอบหมายให้ผู้ใดไปยื่นขอรับชำระหนี้เพิ่มเติม เป็นเหตุให้ราชการได้รับความเสียหาย แต่การกระทำ

/ของผู้ฟ้องคดี...

๕

ของผู้ฟ้องคดีมิได้กระทำไปโดยจงใจ หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เนื่องจากผู้ฟ้องคดีไม่อาจทราบหรือรู้ข้อเท็จจริงมาก่อนว่า นายนคร มิ่งมงคล ยังปฏิบัติงานไม่แล้วเสร็จและยังไม่ได้ยื่นขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมในส่วนของดอกเบี้ย ค่าฤชาธรรมเนียม และค่าทนายความรวมเป็นเงิน ๔๗,๕๐๖.๘๐ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีได้ส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังพิจารณาตามระเบียบ ซึ่งกระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาระดับต้นมีหน้าที่ควบคุมดูแลให้การปฏิบัติงานดำเนินไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการด้วยความเรียบร้อย มิได้ดำเนินการหรือมอบหมายงานให้ผู้ใดยื่นขอรับชำระหนี้เพิ่มเติมภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย ซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ ประกอบกับผู้ฟ้องคดีจะต้องใช้ความระมัดระวังและต้องรักษาสิทธิประโยชน์ของทางราชการ พฤติการณ์ถือได้ว่าเป็นการกระทำด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่ทางราชการจำนวน ๔๗,๕๐๖.๘๐ บาท ตามมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องปฏิบัติตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ตามข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยออกคำสั่งที่ ๒๗๓/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ให้ผู้ฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหาย จำนวน ๔๗,๕๐๖.๘๐ บาท ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันรับทราบคำสั่ง การที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๔ และวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๔ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวนั้นผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือแจ้งให้ทราบแล้วว่าไม่สามารถเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวได้เนื่องจากต้องปฏิบัติตามความเห็นของกระทรวงการคลัง จนเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีนำเรื่องมาฟ้องต่อศาลเป็นคดีนี้ นอกจากนี้ การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีไม่ต้องรับผิดชอบในจำนวนเงินดังกล่าวตามคดีหมายเลขแดงที่ อ.๕๔/๒๕๔๖ และคดีหมายเลขแดงที่ อ.๖/๒๕๔๗ นั้น ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ อ.๕๔/๒๕๔๖ วินิจฉัยให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๑๑๓/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ แต่ไม่ได้เพิกถอนความเห็นของกระทรวงการคลัง ตามหนังสือ ที่ กค ๐๕๒๖.๖/๖๖๘ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และคดีหมายเลขแดงที่ อ.๖/๒๕๔๗ วินิจฉัยว่า ผู้ถูกฟ้องคดีมิใช่ผู้มีสิทธิฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครองตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง

/และวิธีพิจารณา...

๖

และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วนได้ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ การที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีไม่ต้องรับผิดชอบในจำนวนเงิน ๔๗,๕๐๖.๙๐ บาท จึงเป็นข้อกล่าวอ้างที่ไม่ถูกต้องและไม่อาจรับฟังได้

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งที่ ๓๕/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เพิกถอนคำสั่งที่ ๑๑๓/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ซึ่งการเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวเป็นผลให้ผู้ฟ้องคดีไม่ต้องชดใช้เงินจำนวน ๔๗,๕๐๖.๙๐ บาท นอกจากนี้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นและได้รับผิดชดใช้เงินจำนวน ๔๗,๕๐๖.๙๐ บาท นั้น เป็นข้อกล่าวอ้างที่ไม่ชอบเพราะเงินจำนวนนี้ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาและผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งที่ให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้เงินจำนวนดังกล่าวไปแล้ว ผู้ฟ้องคดีไม่ใช่ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น เนื่องจากไม่มีคำสั่งแต่งตั้งตามกฎหมาย และการสอบสวนไม่ชอบ กลุ่มงานนิติการยังไม่ได้เป็นส่วนราชการในสังกัดผู้ถูกฟ้องคดีตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ อีกทั้งอธิบดีไม่ได้มอบหมายอำนาจหน้าที่โดยทำเป็นหนังสือ ให้เป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของกลุ่มงานนิติการ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีมิได้พิจารณาในประเด็นนี้แต่กลับมีคำสั่งว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้น และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้เงินตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดไปแล้ว แต่กลับมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้เงินในจำนวนเดียวกันอีก จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การเพิ่มเติมว่า ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๑๑๓/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ เนื่องจากไม่เปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีได้ชี้แจงข้อเท็จจริงหรือโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานอย่างเพียงพอ แต่ไม่เพิกถอนความเห็นของกระทรวงการคลังตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๕๒๖.๖/๖๖๘ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ จึงเป็นเหตุให้ผู้ถูกฟ้องคดีต้องดำเนินการเพิกถอนคำสั่งที่ให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้เงินและเริ่มต้นกระบวนการสอบสวนหาตัวผู้กระทำผิดทางละเมิดอีกครั้ง โดยเปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีได้ชี้แจงข้อเท็จจริงหรือโต้แย้ง

/แสดงพยาน...

แสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนคร มิ่งมงคล ได้กระทำละเมิดให้ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับความเสียหายเป็นเงิน ๔๗,๕๐๖.๕๐ บาท แต่มิได้กระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงไม่ต้องรับผิดชอบและสั่งเรื่องให้กระทรวงการคลังพิจารณา ซึ่งกระทรวงการคลังเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีต้องรับผิดชอบในจำนวนเงินดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้มีคำสั่งที่ ๒๗๓/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ให้ผู้ฟ้องคดีชำระเงิน ๔๗,๕๐๖.๕๐ บาท ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการโดยถูกต้องครบถ้วนตามกระบวนการของกฎหมายแล้ว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนคร มิ่งมงคล หรือไม่นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาจากพยานเอกสารตามโครงสร้างกรอบอัตรากำลัง ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๓๗ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๙) ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๗.๔.๔/๑๒๓๕ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๓๗ ซึ่งกำหนดให้ตำแหน่งนิติกร ๘ ตำแหน่งเลขที่ ๘ กลุ่มงานนิติกร เป็นตำแหน่งสูงสุดในกลุ่มงานนิติกรเพื่อปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มงานนิติกร ประกอบกับคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๓๑/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๓๘ ให้ข้าราชการไปปฏิบัติหน้าที่ราชการที่กลุ่มงานนิติกร และคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๕๔/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๓๘ แต่งตั้งให้ผู้ฟ้องคดีรักษาการในตำแหน่งนิติกร ๘ ตำแหน่งเลขที่ ๘ กลุ่มงานนิติกร ซึ่งต่อมาผู้ฟ้องคดีได้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มงานนิติกร โดยเสนออธิบดีพิจารณาให้ความเห็นชอบการแบ่งงานภายในกลุ่มงานนิติกร เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของกลุ่มงานนิติกรรับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ ตามบันทึกลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๓๘ ตลอดจนการบริหารงานภายในกลุ่มงานนิติกรเกี่ยวกับการมอบหมายงานต่าง ๆ การอนุมัติการลา และการพิจารณาประเมินความดีความชอบในการเลื่อนขั้นเงินเดือนหรือเลื่อนตำแหน่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีอำนาจในการวินิจฉัยสั่งการมาโดยตลอด จนถึงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ดังนั้น จึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้รับแต่งตั้งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนคร มิ่งมงคล ซึ่งสามารถให้คุณให้โทษแก่นายนคร มิ่งมงคล ได้

ผู้ฟ้องคดีชี้แจงเพิ่มเติมว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๕๔/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๓๘ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีรักษาการในตำแหน่งนิติกร ๘ ตำแหน่งเลขที่ ๘ กลุ่มงานนิติกร ไม่ได้เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาชั้นต้น เพราะพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมการคลังต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๓๗ กลุ่มงานนิติกร

/ยังไม่เป็นส่วน...

๘

ยังไม่เป็นส่วนราชการภายในกรมผู้ถูกฟ้องคดีตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และอธิบดีไม่ได้มอบหมายอำนาจหน้าที่โดยทำเป็นหนังสือให้ผู้บังคับบัญชามีอำนาจบังคับบัญชาในกลุ่มงานนิติการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับกลุ่มงานนิติการเป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่ออธิบดี ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรง ตำแหน่งนิติกร ๘ว เป็นตำแหน่งทางวิชาการมิใช่ตำแหน่งผู้บริหาร ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการบำนาญในขณะที่ถูกเรียกไปสอบถามได้พ้นจากการรับราชการแล้ว และผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งแต่งตั้งบุคคลให้มีหน้าที่ดูแลงานของงานของกลุ่มนิติการ บุคคลดังกล่าวจึงควรเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้น

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้ใช้สิทธิเรียกร้องให้ผู้ฟ้องคดีชดเชยค่าสินไหมทดแทนภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้ต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนอย่างช้าที่สุดตั้งแต่วันที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหายครั้งแรก เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ แม้ต่อมาคำสั่งดังกล่าวถูกเพิกถอนไป การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายอีกในวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ เป็นการออกคำสั่งเมื่อพ้นกำหนดอายุความตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและศาลไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งดังกล่าวในประเด็นอื่นอีก

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๒๗/๓/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ที่เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดเชยเงินจำนวน ๔๗,๕๐๖.๙๐ บาท โดยให้มีผลย้อนหลังนับแต่วันที่ออกคำสั่ง

ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า คำสั่งผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๒๗/๓/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ที่เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดเชยเงินจำนวน ๔๗,๕๐๖.๙๐ บาท เป็นการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากผู้ฟ้องคดีภายในกำหนดอายุความตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดในคดีหมายเลขแดงที่ อ.๕๕/๒๕๔๖ ได้วินิจฉัยไว้ตามที่กระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลางได้แจ้งผลการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๕๒๖.๖/๖๖๔

/ลงวันที่...

๙

ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีเรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการว่าเป็นการวินิจฉัยโดยพิจารณาว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นจากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบมิได้ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการจนเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย จึงเป็นความเห็นที่ชอบด้วยกฎหมายแล้วนั้น ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งที่ ๑๑๓/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ให้ผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนคร มิ่งมงคล นิติกร จว ชดใช้เงินจำนวน ๔๗,๕๐๖.๙๐ บาท ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดี จึงถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนภายในกำหนดอายุความหนึ่งปี นับแต่วันที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นอายุความที่เป็นเงื่อนไขในการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และมีใช้ อายุความในการฟ้องคดีต่อศาล ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่า ฝ่ายปกครองสามารถที่จะออกคำสั่งใหม่ ให้ถูกต้องโดยการแก้ไขข้อบกพร่องตามที่ศาลเห็น และถือเป็นการดำเนินการมาตรการ บังคับทางปกครองที่ต่อเนื่องจากการกระทำในครั้งแรกภายในอายุความตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการ ในกรณีประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเป็นเงินจำนวน ๔๗,๕๐๖.๙๐ บาท จึงเป็นการใช้สิทธิ เรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากผู้ฟ้องคดีภายในกำหนดอายุความมาตั้งแต่เริ่มต้น ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี จึงชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาพิพากษาคำพิพากษาของ ศาลปกครองชั้นต้นที่ให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๒๗๓/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ที่เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้เงินจำนวน ๔๗,๕๐๖.๙๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีแก้อุทธรณ์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐมีเจ้าหน้าที่ ผู้รอบรู้ในระเบียบข้อบังคับย่อมวินิจฉัยได้อย่างแน่ชัดว่า กรณีพิพาทมิใช่เรื่องของ ประโยชน์สาธารณะ แต่เป็นความรับผิดชอบส่วนตัว ดังนั้น คำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีจึงเป็น คำอุทธรณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกรณีพิพาททั้งสิ้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรับผิด ชดใช้ค่าเสียหายอีกในวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เป็นการออกคำสั่งเมื่อพ้นกำหนด

/อายุความตาม...

๑๐

อายุความตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ คำสั่งดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและศาลไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งดังกล่าวในประเด็นอื่นอีก อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีจึงฟังไม่ขึ้น ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายืน

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งที่ ๑๓๙/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๔๑ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เพื่อหาผู้รับผิดชอบที่ศาลจังหวัดอุบลราชธานีได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดนายสุรียน ทั้งทอง ลูกหนี้ตามคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ ล.๒๗/๒๕๔๐ ซึ่งคดีดังกล่าวผู้ถูกฟ้องคดีเป็นโจทก์ และได้มอบอำนาจให้นายนคร มิ่งมงคล ข้าราชการในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีไปยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ที่สำนักงานบังคับคดีจังหวัดอุบลราชธานี ปรากฏว่า นายนคร มิ่งมงคล ได้ยื่นขอรับชำระหนี้ไว้ไม่ครบตามจำนวนเงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีพึงจะได้รับ โดยไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในส่วนยอดตกเบี้ย ค่าฤชาธรรมเนียม และค่าทนายความ เป็นเงิน ๔๗,๕๐๖.๘๐ บาท คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเห็นว่า การกระทำละเมิดของ นายนคร มิ่งมงคล เป็นเพียงความประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่ราชการที่ยังไม่ถึงขั้นประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีเห็นพ้องด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง และได้รายงานให้กระทรวงการคลังพิจารณาตามหนังสือ ด่วนมาก ที่ พณ ๐๓๐๑/๔๖๘๐ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๑ ต่อมา กระทรวงการคลังได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๕๒๖.๖/๖๖๘ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ แจ้งผลการพิจารณาว่า ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนคร มิ่งมงคล ต้องเป็นผู้รับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย จึงให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการเรียกให้ผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่ทางราชการโดยด่วน ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนคร มิ่งมงคล จึงต้องรับผิดชอบตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีคำสั่งที่ ๑๑๓/๒๕๔๓

/ลงวันที่...

๑๑

ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนคร มิ่งมงคล ชาติใช้เงินจำนวน ๔๗,๕๐๖.๘๐ บาท ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงยื่นหนังสือลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ต่อมา เรื่องร้องทุกข์ดังกล่าวได้โอนมาเป็นคดีของศาลปกครองชั้นต้นตามคดีหมายเลขดำที่ ๑๑๙๒/๒๕๔๔ ศาลปกครองชั้นต้นได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๕ ตาม คดีหมายเลขแดงที่ ๑๖๘๘/๒๕๔๕ ให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีและเพิกถอน ความเห็นของกระทรวงการคลังตามหนังสือ ที่ กค ๐๕๒๖.๖/๖๖๘ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์คำพิพากษาดังกล่าว ต่อมา ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษา ตามคดีหมายเลขแดงที่ อ.๕๕/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๖ วินิจฉัยว่า คำสั่ง ทางปกครองของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากผู้ฟ้องคดีไม่มี โอกาสได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน ส่วนความเห็นของกระทรวงการคลังเป็นการวินิจฉัยโดยพิจารณาว่าความเสียหายที่เกิดจาก ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบมิได้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการจนเป็นเหตุให้ ทางราชการได้รับความเสียหาย จึงเป็นความเห็นที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้ มีคำสั่งที่ ๓๕/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เพิกถอนคำสั่งที่ ๑๑๓/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งที่ ๑๔๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๗ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดอีกครั้งหนึ่ง เพื่อหา ข้อเท็จจริงว่าผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนายนคร มิ่งมงคล คือผู้ใด และได้กระทำการนั้นไป ด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ได้รายงานผลการสอบข้อเท็จจริงต่อผู้ถูกฟ้องคดีว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้น ของนายนคร และการกระทำของผู้ฟ้องคดีไม่ใชการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ อย่างร้ายแรง แต่เป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่อธรรมดา จึงไม่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย ผู้ถูกฟ้องคดีได้ส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังพิจารณา ซึ่งกระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีได้กระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายแก่ทางราชการ จำนวน ๔๗,๕๐๖.๘๐ บาท และได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๔๐๖.๔/๒๓๗๖๔ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๘ แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทราบ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีคำสั่งที่ ๒๗๓/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหาย จำนวน ๔๗,๕๐๖.๘๐ บาท ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ ต่อมา

/ผู้ถูกฟ้องคดี...

ผู้ถูกฟ้องคดีได้แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ว่าไม่สามารถเพิกถอนคำสั่งได้ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล ขอให้พิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๒๗๓/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๔

คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยตามคำอุทธรณ์ว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๒๗๓/๒๕๔๔ เรื่อง ให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายความรับผิดชอบทางละเมิด ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า โดยที่มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติว่า ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดเชยค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง และมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติว่า ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นอยู่ในสังกัดหรือไม่ ถ้าเป็นการกระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้ามิใช่การกระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ วรรคสอง บัญญัติว่า สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ทั้งสองประการตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิดชอบแต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิดชอบ ให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้นมีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ประกอบกับมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน บัญญัติว่า ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนที่หน่วยงานของรัฐได้ใช้ให้แก่ผู้เสียหายตามมาตรา ๘ หรือในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้กระทำความผิดต่อหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๘ ให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายมีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระเงินดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนด ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า มูลเหตุละเมิดเกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการ

/สอบข้อเท็จจริง...

สอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิด และเห็นว่าไม่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดต้องรับผิดชอบใช้
 ค่าสินไหมทดแทน แต่กระทรวงการคลังเห็นว่าผู้บังคับบัญชาของนายนคร มิ่งมงคล
 ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน และได้มีหนังสือ
 ที่ กค ๐๕๒๖.๖/๖๖๘ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทราบ
 ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีคำสั่งที่ ๑๑๓/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ตามความเห็น
 กระทรวงการคลังเรียกให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบใช้เงินจำนวน ๔๗,๕๐๖.๙๐ บาท การออกคำสั่ง
 ของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวได้ดำเนินการภายในกำหนดอายุความตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง
 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับ
 มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ต่อมา ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษา
 ที่ อ.๕๕/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๖ วินิจฉัยว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๑๑๓/๒๕๔๓
 ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่ง
 ที่ ๓๕/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เพิกถอนคำสั่งที่ ๑๑๓/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๙
 พฤษภาคม ๒๕๔๓ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ
 อีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอีก
 ตามคำสั่งที่ ๒๗๓/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ คดีจึงมีประเด็นต้องวินิจฉัย
 ในเบื้องต้นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้ใช้สิทธิเรียกร้องให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายใน
 ระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ เห็นว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรับผิด
 ชดใช้ค่าเสียหายความรับผิดทางละเมิดครั้งแรกตามคำสั่งผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๑๑๓/๒๕๔๓
 ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ จึงถือได้ว่าในวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ เป็นวันที่
 ผู้ถูกฟ้องคดีรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นอย่างช้า
 แม้ว่าต่อมาคำสั่งดังกล่าวจะถูกเพิกถอนไปแล้วก็ตาม ก็ไม่มีผลกระทบหรือมีผลเปลี่ยนแปลง
 ต่อวันที่ผู้ถูกฟ้องคดีรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแต่อย่างใด ดังนั้น การที่
 ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายอีกในวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๔
 ตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๒๗๓/๒๕๔๔ เรื่อง ให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายความรับผิด
 ทางละเมิด ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เป็นการออกคำสั่งเมื่อพ้นกำหนดอายุความ
 ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของ
 เจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงเป็นการออกคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดี

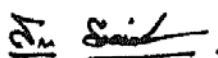
/ฟังไม่ขึ้น...

๑๔

ฟังไม่ขึ้น ที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๒๗/๓/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ที่เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้เงินจำนวน ๔๗,๕๐๖.๕๐ บาท โดยให้มีผลย้อนหลังไปนับแต่วันที่ออกคำสั่งนั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย

พิพากษายืน

นายสุเมธ รอยกุลเจริญ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายไพบุลย์ เสียงก้อง
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายสุชาติ มงคลเลิศพล
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายมนูญ ปุณณกริยากร
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นางมณีวรรณ พรหมน้อย
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายอาจินต์ พักทองพรรณ

ภาคผนวก ก

คดีหมายเลขดำที่ อ.๑๐๕๔/๒๕๕๓

คดีหมายเลขแดงที่ อ.๔๒๘/๒๕๕๖

อ่านเมื่อวันที่ 30 ส.ค. 2556

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ต. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๑๐๕๔/๒๕๕๓
คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๔๒๘/๒๕๕๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๒๔ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

ระหว่าง

นายสุวิเศษศักดิ์ บัวขาว หรือบัวขาวจันทร์เพ็ญ

ผู้ฟ้องคดี

ปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑

อธิบดีกรมที่ดิน ที่ ๒

ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี ที่ ๓

ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามยื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๓๖/๒๕๕๗ หมายเลขแดงที่ ๓๔๔/๒๕๕๓ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองนครราชสีมา)

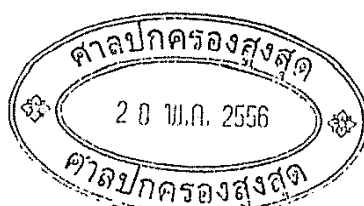
คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องและเพิ่มเติมคำฟ้องว่า เดิมผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินระดับ ๕ สำนักงานที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี สาขาเขื่อนใน ช่วยราชการสำนักงานที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำละเมิดทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย กล่าวคือ หน่วยตรวจสอบภายในของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ตรวจสอบการปฏิบัติงานของสำนักงานที่ดินอำเภอหนองจะหลวย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๓ ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นระยะเวลา

/ขณะที่...

ศาลปกครองสูงสุด

๒

ขณะที่ผู้ฟ้องคดีรักษาการในตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินอำเภอจะหลวยแล้วพบว่า มีการปฏิบัติงานโดยส่อเจตนาทุจริต ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามคำสั่งจังหวัดอุบลราชธานี ที่ ๒๒๖๘/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๔ คณะกรรมการตรวจสอบแล้วปรากฏว่าเงินรายได้ที่จัดเก็บในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่ค้างไม่นำส่งคลังจังหวัดรวมเป็นเงิน ๗๐,๕๑๕ บาท ดำเนินการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมโดยไม่มีหลักฐานการรับเงินและนำส่งคลังรายที่มี สารบบเรื่องราวการจดทะเบียนให้ตรวจสอบ แต่ไม่ปรากฏใบเสร็จรับเงินฉบับสำนักงานที่ดิน จำนวน ๙ รายการ เป็นเงิน ๕๑,๐๒๒ บาท รายการที่ไม่มีสารบบเรื่องราวการจดทะเบียนให้ ตรวจสอบและไม่ปรากฏใบเสร็จรับเงินของสำนักงานที่ดิน จำนวน ๒๗ ราย เป็นเงิน ๙๗,๓๗๔ บาท รายการจดทะเบียนที่มีสารบบเรื่องราวจดทะเบียนให้ตรวจสอบ แต่มีการยกเลิกใบเสร็จรับเงิน เป็นเงิน ๓๑,๐๒๐ บาท รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๒๔๙,๙๓๑ บาท คณะกรรมการพิจารณาแล้ว เห็นว่าการกระทำละเมิดดังกล่าวเกิดขึ้นขณะที่ผู้ฟ้องคดีรักษาการในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ บริหารงานที่ดินอำเภอจะหลวยระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ คณะกรรมการ ได้รายงานผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ โดยให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการเป็นเงิน ๒๔๙,๙๓๑ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เห็นชอบตามที่คณะกรรมการเสนอ จากนั้นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ รายงานปลัดกระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบพร้อมทั้งมีหนังสือจังหวัด อุบลราชธานี ที่ อบ ๐๐๑๙/๑๒๖๖๑ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๖ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหม ทดแทนดังกล่าวให้แก่ทางราชการภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ และแจ้งสิทธิการฟ้องคดี ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ หลังจากนั้นผู้ฟ้องคดีได้นำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองนครราชสีมา เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๒๖๘/๒๕๕๖ ศาลปกครองนครราชสีมาเห็นว่าผู้ฟ้องคดีมิได้ดำเนินการ ตามขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายไว้เป็นการเฉพาะ จึงมีคำสั่ง ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความเป็นคดีหมายเลขแดงที่ ๓๗๗/๒๕๕๖ ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีหนังสือจังหวัดอุบลราชธานี ที่ อบ ๐๐๑๙/๘๙๓ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ แจ้งผู้ฟ้องคดีให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งและได้แจ้งสิทธิการอุทธรณ์คำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ จากนั้นผู้ฟ้องคดีมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ อุทธรณ์คำสั่งต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่เห็นด้วย กับอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี จึงได้ส่งอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มอบหมายให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้พิจารณา ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้วเห็นว่า

/คณะกรรมการ...

คณะกรรมการได้ประเมินราคาที่ดินสูงกว่าความเป็นจริง อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือกรมที่ดินลับ ส่วนที่ ๒ ที่ มท ๐๕๐๕.๓/๑๖๖ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แก้อรรถาธิบายประเมินที่ดินใหม่เพื่อใช้ในการคำนวณค่าธรรมเนียม ค่าภาษี และค่าอากร โดยให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ใช้ค่าสินไหมทดแทน ดังนี้ ที่ดิน น.ส. ๓ เลขที่ ๓๗ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลนาจะหลวย เนื้อที่ ๗ ไร่ ๑ งาน ๘๔ ตารางวา ประเมินเป็นเงิน ๓๓๗,๘๐๐ บาท ค่าธรรมเนียม ๖,๗๕๖ บาท ค่าภาษี ๘,๔๔๕ บาท และค่าอากร ๑,๖๘๘ บาท ที่ดิน น.ส. ๓ เลขที่ ๑๖๑ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลนาจะหลวย เนื้อที่ ๑ งาน ประเมินเป็นเงิน ๓๑,๐๐๐ บาท ค่าธรรมเนียมโอน ระหว่างบิดามารดากับบุตร ๑๕๕ บาท กรณีอื่น ๖๒๐ บาท และที่ดิน น.ส. ๓ เลขที่ ๔๒๐ หมู่ ๘ ตำบลนาจะหลวย เนื้อที่ ๑ งาน ๕๐ ตารางวา ประเมินเป็นเงิน ๑๐๕,๐๐๐ บาท ค่าธรรมเนียม ๒,๑๐๐ บาท ค่าภาษี ๒,๖๒๕ บาท และค่าอากร ๕๒๕ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้แก้ไขราคาประเมินที่ดินดังกล่าวและได้คำนวณค่าธรรมเนียม ค่าภาษี และค่าอากรใหม่แล้วมีหนังสือ จังหวัดอุบลราชธานีลับ ส่วนที่ ๒ ที่ อบ ๐๐๑๙/๒๖๑ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการ จำนวน ๒๒๙,๒๖๖ บาท ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าที่ดิน น.ส. ๓ เลขที่ ๓๗ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลนาจะหลวย ผู้ฟ้องคดีประเมินราคาที่ดินเป็นเงิน ๓๒๐,๗๕๐ บาท ค่าธรรมเนียม ๖,๔๑๖ บาท ค่าภาษี ๘,๐๑๙ บาท และค่าอากร ๑,๖๐๔ บาท รวมเป็นเงิน ๑๖,๐๓๙ บาท แต่คณะกรรมการประเมินราคาที่ดินแปลงดังกล่าว เป็นเงิน ๗๓๖,๘๐๐ บาท ค่าธรรมเนียม ๑๔,๗๓๖ บาท ค่าภาษี ๑๘,๔๒๐ บาท และค่าอากร ๓,๖๘๔ บาท แม้ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แก้ไขราคาประเมินที่ดินดังกล่าวใหม่เป็นเงิน ๓๓๗,๘๐๐ บาท ค่าธรรมเนียม ๖,๗๕๖ บาท ค่าภาษี ๘,๔๔๕ บาท และค่าอากร ๑,๖๘๘ บาท แต่ยังคงสูงกว่าราคาของผู้ฟ้องคดีประเมินและเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าภาษี และค่าอากรไว้เป็นเงิน ๑๗,๐๕๐ บาท ส่วนการประเมินที่ดิน น.ส. ๓ เลขที่ ๑๖๑ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลนาจะหลวย ผู้ฟ้องคดีไม่ติดใจแต่อย่างไร ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ประเมินราคาที่ดินดังกล่าวไม่ถูกต้องทำให้การเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าภาษี และค่าอากรยังต่างกับราคาประเมินที่คำนวณได้ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ขอให้ทบทุนคำสั่งทางปกครองและให้มีการแก้ไขราคาประเมินที่ดินตามหลักฐาน น.ส. ๓ เลขที่ ๓๗ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลนาจะหลวย ให้ถูกต้องตามที่ผู้ฟ้องคดีประเมินไว้ซึ่งจะเป็นผลให้การคำนวณค่าธรรมเนียม ค่าภาษี และค่าอากร ลดลงตามที่ผู้ฟ้องคดีเรียกเก็บและจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการต่อไป

/๒. เนื่องจาก...

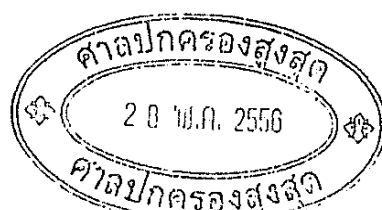

๔

๒. เนื่องจากผู้ฟ้องคดีไม่มีอาชีพ รายได้ประจำ และทรัพย์สินอื่นที่จะขายหรือนำไปค้ำประกันเงินกู้ได้ ผู้ฟ้องคดีจึงขอขดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยผ่อนชำระเป็นรายเดือนจำนวน ๔๐ งวด หรือตามที่ตกลงกันใหม่กับกระทรวงการคลัง

๓. การกำหนดให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ หากพ้นกำหนดจะดำเนินการตามกฎหมายเป็นเวลาที่กระชั้นชิดมากเกินไป ผู้ฟ้องคดีจะหาได้ทัน ซึ่งหากเลยกำหนดเกรงว่าจะมีการแจ้งความดำเนินคดีเพื่อจับกุมคุมขังผู้ฟ้องคดี ทำให้ได้รับความเดือดร้อนทางอิสรภาพ กระทบกระเทือนทางร่างกายและจิตใจ และเป็นการปิดโอกาสที่จะขวนขวายหาเงินมาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การว่า มูลเหตุแห่งคดีเกิดขึ้นจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตรวจพบว่ามีการปฏิบัติงานโดยทุจริตต่อเงินของทางราชการในสำนักงานที่ดินอำเภอหนองบัวระเหวประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๓ ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๔ จึงได้แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีคำสั่งจังหวัดอุบลราชธานี ที่ ๒๒๖๘/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบละเมิดในกรณีดังกล่าว ต่อมาคณะกรรมการได้รายงานผลการสอบสวนข้อเท็จจริงต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ว่า ค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บแล้วไม่ได้นำส่งคลัง รายการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่มีการรับเงินค่าธรรมเนียมจากราษฎร แต่ไม่มีใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียม รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๔๙,๙๓๑ บาท โดยเกิดขึ้นในขณะที่ผู้ฟ้องคดีรักษาราชการในตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินอำเภอหนองบัวระเหว จึงเห็นควรให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้เงินแก่ทางราชการเป็นเงินจำนวน ๒๔๙,๙๓๑ บาท ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีหนังสือจังหวัดอุบลราชธานี ที่ อบ ๐๐๑๙/๑๒๖๖๑ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีนำเงินจำนวนดังกล่าวมาชดใช้แก่ทางราชการภายใน ๓๐ วัน ต่อมาผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ อุทธรณ์คำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ตรวจพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีแล้วเห็นว่าอุทธรณ์ไม่อาจรับฟังได้ จึงได้มีหนังสือจังหวัดอุบลราชธานี ที่ อบ ๐๐๑๙/๑๐๑๙ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ รายงานผลการพิจารณาอุทธรณ์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ส่งเรื่องให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาให้ความเห็น ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นว่าการนี้คณะกรรมการไม่ได้สอบสวนผู้ฟ้องคดีประกอบการพิจารณา มีผลให้คำสั่งที่ให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบและชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่สมบูรณ์ เห็นควรดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่อง โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ สั่งคณะกรรมการดำเนินการสอบสวนผู้ฟ้องคดีเพิ่มเติมแล้วนำมาประกอบการพิจารณาความเห็น

/เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓...

๕

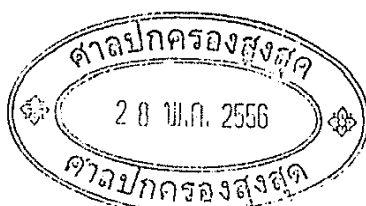
เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใหม่ ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีขอผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนโดยให้หักเงินเดือน เป็นรายเดือนจนครบจำนวนนั้น การขอผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนเป็นการประนีประนอมยอมความ อย่างหนึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง ตามข้อ ๒๕ และข้อ ๒๘ ของระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้ ของเจ้าหน้าที่ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๕ ว่าต้องมีใช้กรณีเป็นหนี้ซึ่งเกิดจากการทุจริตของ เจ้าหน้าที่ ซึ่งกรณีของผู้ฟ้องคดีไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะทำความตกลงผ่อนชำระค่าสินไหม ทดแทนได้ ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เพื่อให้แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการ สอบสวนผู้ฟ้องคดี และให้โอกาสผู้ฟ้องคดีได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน ของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรม แล้วเสนอความเห็นให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ วินิจฉัยสั่งการ ตามข้อ ๑๗ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิด ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้วให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาความเห็นเพื่อประกอบการ พิจารณาอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ด้วย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องในการออกคำสั่งทางปกครองที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าสินไหมทดแทน โดยให้สอบสวนผู้ฟ้องคดีเพื่อให้โอกาสชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือยืนยันว่าประสงค์โต้แย้งตามหนังสืออุทธรณ์เดิมฉบับลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นการโต้แย้งในประเด็นที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้เคยวินิจฉัยไว้ว่า เป็นกรณีที่ หน่วยตรวจสอบภายในของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิด ทางละเมิดตรวจแล้วไม่พบเอกสารสารบบที่ดินและไม่มีการออกไปเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียม โดยไม่ปรากฏใบเสร็จรับเงินฉบับสำนักงานที่ดิน การโต้แย้งอุทธรณ์โดยอ้างสำเนาเอกสาร ซึ่งไม่ปรากฏต้นฉบับ ไม่อาจรับฟังเพื่อเปลี่ยนแปลงคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้รายงานผลการดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องในการออกคำสั่งทางปกครอง ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทราบ โดยยืนยันผลการพิจารณาตามคำสั่งเดิม ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการประเมินราคาที่ดินตามหลักฐาน น.ส. ๓ ที่ผู้ฟ้องคดี โต้แย้งรวม ๓ แปลง ได้แก่ ที่ดิน น.ส. ๓ เลขที่ ๓๗ หมู่ที่ ๑๒ น.ส. ๓ เลขที่ ๔๒๐ หมู่ที่ ๘ และ น.ส. ๓ เลขที่ ๑๖๑ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลนาจะหลวย พร้อมคำนวณค่าธรรมเนียม ค่าภาษี และค่าอากร ในการจดทะเบียนโอนที่ดินดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ตรวจสอบบัญชีการประเมินราคาที่ดิน ของคณะกรรมการและบัญชีการประเมินราคาที่ดินของผู้ฟ้องคดีโดยเปรียบเทียบกับบัญชี การประเมินราคาที่ดินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีความเห็นว่า น.ส. ๓ เลขที่ ๔๒๐ คณะกรรมการ

/ได้ประเมิน...

๖

ได้ประเมินราคาที่ดินถูกต้องแล้ว คือ มีราคา ๑๐๕,๐๐๐ บาท รวมทั้งคิดค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนโอนขายและภาษีอากรถูกต้องแล้ว น.ส. ๓ เลขที่ ๑๖๑ คณะกรรมการได้ประเมินราคาที่ดินเป็นเงิน ๒๗๕,๐๐๐ บาท ซึ่งไม่ถูกต้อง เพราะราคาประเมินที่ดินที่ถูกต้องคือ ๓๑,๐๐๐ บาท ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนโอนมรดกมีจำนวน ๑๕๕ บาท กรณีโอนให้ทายาท หรือ ๖๒๐ บาท กรณีโอนให้บุคคลอื่น น.ส. ๓ เลขที่ ๓๗ คณะกรรมการได้ประเมินราคาที่ดินเป็นเงิน ๓๓๗,๘๐๐ บาท ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนโอนขายจึงมีจำนวน ๖,๗๕๖ บาท ค่าภาษี ๘,๔๔๕ บาท ค่าอากร ๑,๖๘๙ บาท สำหรับ น.ส. ๓ เลขที่ ๕๑๘ และ น.ส. ๓ เลขที่ ๑๓๒ คณะกรรมการได้เรียกผู้จำนองและผู้รับจำนองที่ดินมาสอบถามจำนวนทุนทรัพย์จำนองแล้วได้ความว่า ทุนทรัพย์จำนองมีจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ทั้งสองแปลง และคณะกรรมการได้คิดค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนจำนองตามจำนวนทุนทรัพย์ดังกล่าวถูกต้องตรงกับบัญชีของผู้ฟ้องคดีแล้ว จากข้อเท็จจริงดังกล่าวสรุปได้ว่าคณะกรรมการได้คำนวณราคาประเมินที่ดินผิดรวมสองแปลง คือ น.ส. ๓ เลขที่ ๑๖๑ และ น.ส. ๓ เลขที่ ๓๗ ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้เสนอความเห็นต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่าอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีในประเด็นที่ว่าคณะกรรมการได้ประเมินราคาทุนทรัพย์ที่ดินสูงกว่าความเป็นจริงรับฟังได้ เห็นควรให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการแก้ไขคำสั่งทางปกครองใหม่ตามมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ในส่วนที่เกี่ยวกับราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดิน และการคำนวณจำนวนเงินค่าธรรมเนียม ค่าภาษี และค่าอากร ที่ได้มีการเรียกเก็บและนำส่งคลังตามหลักฐาน น.ส. ๓ เลขที่ ๓๗ หมู่ที่ ๑๒ และ น.ส. ๓ เลขที่ ๑๖๑ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลนาจะหลวย ให้ถูกต้องตามข้อมูลดังนี้ น.ส. ๓ เลขที่ ๓๗ มีราคาประเมินที่ดิน จำนวน ๓๓๗,๘๐๐ บาท ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนโอนขาย ๖,๗๕๖ บาท ค่าภาษี ๘,๔๔๕ บาท ค่าอากร ๑,๖๘๙ บาท น.ส. ๓ เลขที่ ๑๖๑ มีราคาประเมินที่ดิน จำนวน ๓๑,๐๐๐ บาท ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนโอนมรดก กรณีโอนให้ทายาท ๑๕๕ บาท หรือ ๖๒๐ บาท กรณีโอนให้บุคคลอื่น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นชอบตามความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แจ้งผลการพิจารณาพร้อมแจ้งสิทธิฟ้องคดีปกครองให้ผู้ถูกฟ้องคดีทราบ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือกรมที่ดินลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๐๕.๓/๑๖๖ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการแก้ไขคำสั่งทางปกครองใหม่และมีหนังสือกรมที่ดินลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๐๕.๓/๑๖๗ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ จากนั้นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้แก้ไขคำสั่งทางปกครองที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการ จากเดิมจำนวน ๒๔๙,๙๓๑ บาท แก้ไขใหม่เป็นจำนวนเงิน ๒๒๙,๒๒๖ บาท และมีหนังสือจังหวัดอุบลราชธานีลับ ด่วนที่สุด ที่ อบ ๐๐๑๙/๑๗๒ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๔๗ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ

/ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒...

๗

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งอ้างตามคำสั่งศาลว่า การประเมินราคาทุนทรัพย์ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในบัญชีกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินเพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่คณะกรรมการประเมินราคาประจำจังหวัดเป็นผู้กำหนดโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการประเมินราคาทุนทรัพย์ ซึ่งเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ตามตำแหน่งที่ตั้งของที่ดินและสภาพการทำประโยชน์ที่ดิน โดยบัญชีกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์จะมีผลใช้บังคับตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ สำหรับการประเมินราคาที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๓๗ หมู่ที่ ๑๒ และ น.ส. ๓ เลขที่ ๑๖๑ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลนาจะหลวย เพื่อกำหนดจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทนที่ผู้ฟ้องคดีจะต้องชดใช้แก่ทางราชการ โดยเหตุที่มูลละเมิดเกิดขึ้นระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๓ ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๔ จึงใช้บัญชีกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นเกณฑ์ในการประเมินราคาที่ดินและคำนวณค่าสินไหมทดแทน ทั้งนี้ ในชั้นการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ประสานให้สำนักงานที่ดินอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นท้องที่ที่ดินตั้งอยู่เป็นผู้ทำการประเมินราคาและจากการตรวจสอบเอกสารการประเมินราคาของผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างพบว่า เหตุที่การประเมินราคาของผู้ฟ้องคดีไม่ตรงตามข้อมูลในผลการพิจารณาอุทธรณ์ สืบเนื่องจากผู้ฟ้องคดีได้ประเมินราคาไว้คลาดเคลื่อนไม่ถูกต้องตามบัญชีกำหนดราคาประเมินที่ดิน กล่าวคือ ตามบัญชีราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินตำบลนาจะหลวย อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี ที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๓๗ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลนาจะหลวย อยู่ในโซน ๐๖ บล็อกซี หน่วยที่ ๕ ที่ดินนาติดถนนสาธารณะประโยชน์ระยะ ๔๐ เมตร ราคาตารางวาละ ๑๒๕ บาท เป็นจำนวนเนื้อที่ ๕ ไร่ ๒ งาน ๘๐ ตารางวา และหน่วยที่ ๖ ที่ดินนอกจากหน่วยที่ ๔ และหน่วยที่ ๕ ราคาตารางวาละ ๗๕ บาท เป็นจำนวนเนื้อที่ ๑ ไร่ ๓ งาน ๔ ตารางวา แต่ที่ผู้ฟ้องคดีได้ทำการประเมินไว้คือ หน่วยที่ ๕ ที่ดินนาติดถนนสาธารณะประโยชน์ระยะ ๔๐ เมตร ราคาตารางวาละ ๑๕๐ บาท เป็นจำนวน ๔ ไร่ ๒ งาน ๓๐ ตารางวา และหน่วยที่ ๖ ที่ดินนอกจากหน่วยที่ ๔ และหน่วยที่ ๕ ราคาตารางวาละ ๗๕ บาท เป็นจำนวนเนื้อที่ ๒ ไร่ ๓ งาน ๕๔ ตารางวา ซึ่งใช้เป็นฐานในการคำนวณค่าธรรมเนียมค่าภาษี และค่าอากร ครั้งแรกไม่ถูกต้อง มีจำนวนสูงกว่าครั้งหลัง ส่งผลให้จำนวนค่าสินไหมทดแทนที่กำหนดให้ผู้ฟ้องคดีชำระไม่ถูกต้องไปด้วย ดังนั้น จึงได้แก้ไขคำสั่งทางปกครองใหม่ให้ถูกต้องตามจำนวนที่คำนวณได้ในครั้งหลัง สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าการประเมินราคาที่ดินตามคำสั่งที่แก้ไขใหม่ก็ยังไม่ถูกต้อง โดยผู้ฟ้องคดีตั้งใจเฉพาะการคำนวณราคาประเมินที่ดินของ น.ส. ๓ เลขที่ ๓๗ หมู่ที่ ๑๒ ที่แก้ไขใหม่เป็นราคาประเมิน ๓๓๗,๘๐๐ บาท กำหนดจำนวนเงิน

/ที่ไม่มี...

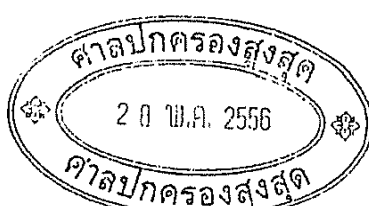

๘

ที่ไม่มีการเรียกเก็บไว้ ๑๖,๘๘๐ บาท แต่ผู้ฟ้องคดีได้ทำการประเมินไว้ ๓๒๐,๗๕๐ บาท และเรียกเก็บค่าธรรมเนียมไว้ ๑๖,๐๓๘ บาท นั้น เห็นว่าเหตุที่การประเมินราคาที่ดินของผู้ฟ้องคดีไม่ตรงกับการประเมินราคาที่ดินตามคำสั่งที่แก้ไขใหม่ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีได้ประเมินราคาที่ดินไว้คลาดเคลื่อนไม่ถูกต้องตามบัญชีกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ กล่าวคือ ตามบัญชีกำหนดราคาทุนทรัพย์ที่ดินตำบลนาจะหลวย อำเภอจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี ที่ดินตาม น.ส. ๓ เลขที่ ๓๗ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลนาจะหลวย อยู่ในโซน ๐๖ บล็อกซี หน่วยที่ ๕ ที่ดินนาติดถนนสาธารณะประโยชน์ระยะ ๕๐ เมตร ราคาตารางวาละ ๑๒๕ บาท เป็นจำนวนเนื้อที่ ๕ ไร่ ๒ งาน ๘๐ ตารางวา คิดเป็น ๒,๒๘๐ ตารางวา และหน่วยที่ ๖ ที่ดินนอกจากหน่วยที่ ๔ และหน่วยที่ ๕ ราคาตารางวาละ ๗๕ บาท เป็นจำนวนเนื้อที่ ๑ ไร่ ๓ งาน ๔ ตารางวา คิดเป็น ๗๐๔ ตารางวา แต่ที่ผู้ฟ้องคดีได้ทำการประเมินไว้ คือ หน่วยที่ ๕ ที่ดินนาติดถนนสาธารณะประโยชน์ระยะ ๕๐ เมตร ราคาตารางวาละ ๑๕๐ บาท เป็นจำนวนเนื้อที่ ๕ ไร่ ๒ งาน ๓๐ ตารางวา และหน่วยที่ ๖ ที่ดินนอกจากหน่วยที่ ๔ และหน่วยที่ ๕ ตารางวาละ ๗๕ บาท จำนวนเนื้อที่ ๒ ไร่ ๓ งาน ๕๔ ตารางวา ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นว่าการประเมินราคาที่ดินของ น.ส. ๓ เลขที่ ๓๗ ตามคำสั่งแก้ไขใหม่ถูกต้องแล้ว

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหนังสือกรมที่ดิน ลับด่วนที่สุด ที่ มท ๐๔๐๕.๓/๘๓ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๗ แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ สอบสวนผู้ฟ้องคดีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำการละเมิดและต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการ และให้ออกาสผู้ฟ้องคดีชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๗ และส่งถึงสำนักงานที่ดินจังหวัดอุบลราชธานีเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๗ โดยเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๗ นางนิดาวัลย์ เหมาะทอง นักวิชาการที่ดิน ๖ว สำนักงานที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี ได้สอบสวนผู้ฟ้องคดีตามบันทึกถ้อยคำ (ท.ด. ๑๖) ให้เวลาผู้ฟ้องคดีชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานภายในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๗ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการให้ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งภายในระยะเวลาดังกล่าวไม่อาจหาพยานหลักฐานได้ทัน เนื่องจากหลักฐานดังกล่าวอยู่ที่อำเภอจะหลวย ประกอบกับผู้ฟ้องคดีได้ออกปฏิบัติภาคสนามโครงการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินในฐานะเจ้าหน้าที่สอบสวนสิทธิ ผู้ฟ้องคดีได้ให้ถ้อยคำไว้ก่อนเพื่อเป็นการให้ความร่วมมือ และได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๗ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ยืนยันตามหนังสือลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ที่ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์คำสั่งต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไปพลางก่อนเพื่อให้ทันตามกำหนด นอกจากนั้นผู้ฟ้องคดีอ้างว่าจำนวนเงินรายได้ที่จัดเก็บค้าง

/ส่งตาม...

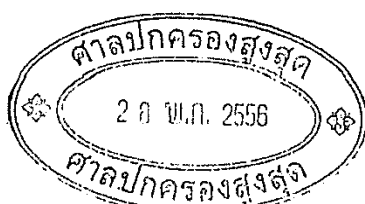

๙

ส่งตามบัญชีและมีได้นำส่งคลังจังหวัดมีจำนวน ๗๐,๔๕๐ บาท (ที่ถูกต้อง คือ ๗๐,๔๑๕ บาท) ตามรายงานของคณะกรรมการ ส่วนเงินนอกเหนือจากเงินจำนวนดังกล่าวซึ่งอ้างว่าผู้ฟ้องคดีทุจริตตามหลักฐานการตรวจสอบการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมไม่มีหลักฐานการรับเงินและนำส่งคลังตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๒ ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ในช่องที่ระบุจำนวนเงินที่ไม่มีการเรียกเก็บและนำส่งคลัง ซึ่งก็อาจหมายความว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมค่าภาษี และค่าอากร หรืออาจเรียกเก็บแต่ไม่ได้ออกไปเสร็จรับเงิน หรืออาจเรียกเก็บไม่ครบจำนวน ซึ่งการที่มีได้เรียกเก็บเงินหรืออาจเรียกเก็บไม่ครบจำนวน หรืออาจครบจำนวน แต่ไม่ได้ออกไปเสร็จรับเงิน เงินดังกล่าวจึงมิใช่เงินของทางราชการ แต่เป็นเงินของเจ้าของที่ดินหรือผู้ทำนิติกรรมซึ่งเป็นเรื่องระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้ขอทำนิติกรรมจะว่ากล่าวกันเอง ส่วนนิติกรรมที่ทำไปอาจไม่ชอบด้วยกฎหมายก็เป็นหน้าที่ที่ต้องเพิกถอน และผู้ทำนิติกรรมจะฟ้องร้องเรียกคืนกับผู้ฟ้องคดีหรือไม่ในรายที่ไม่ได้ชำระเงินไว้กับผู้ฟ้องคดีก็ถือว่าเป็นนิติกรรมโมฆะตามเอกสารที่อ้างว่าไม่ได้เรียกเก็บสำหรับราคาประเมินที่ดินตามหลักฐาน น.ส. ๓ เลขที่ ๓๗ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลนาจะหลวย ที่ได้มีการประเมินใหม่นั้น ถูกต้องผู้ฟ้องคดีไม่ติดใจ ส่วนค่ามัดจำรังวัดจำนวน ๕,๐๗๐ บาท ที่กล่าวหาว่าไม่มีหลักฐานการเบิกจ่าย นั้น ผู้ฟ้องคดีจัดเก็บรายละเอียด ๘๐๐ บาท จำนวน ๖ ราย ไม่ได้มีจำนวนตามที่กล่าวหาและเข้าใจว่าเอกสารหลักฐานดังกล่าวได้สูญหายภายหลังที่ผู้ฟ้องคดีได้ย้ายไปปฏิบัติราชการที่อื่น ผู้ฟ้องคดีจึงขอคัดค้านจำนวนเงินที่แจ้งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากเดิมจำนวน ๒๒๙,๒๒๖ บาท คงเหลือเพียง ๗๐,๔๕๐ บาท ตามที่ผู้ฟ้องคดีได้เรียกเก็บและออกไปเสร็จรับเงินไว้ อีกทั้งกรณีที่เกิดขึ้นดังกล่าวผู้ฟ้องคดีไม่มีเจตนาทุจริต แต่เป็นการผิดพลาดในการปฏิบัติหน้าที่โดยแท้จริง และขอชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการเป็นรายเดือนตามแต่จะพิจารณาตีความว่าจะให้ผู้ฟ้องคดีติดคุกแล้วทางราชการไม่ได้อะไรเลย และในขณะนี้ผู้ฟ้องคดีได้ถูกผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไล่ออกจากทางราชการ ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) และยังไม่ทราบผลการพิจารณาแต่อย่างใด

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การเพิ่มเติมว่า คำคัดค้านคำให้การของผู้ฟ้องคดีเป็นการคัดค้านนอกเหนือจากประเด็นที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ทำคำให้การและเป็นการคัดค้านนอกเหนือประเด็นที่ผู้ฟ้องคดีได้ยกขึ้นโต้แย้งในการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองและที่ได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองนครราชสีมา ทั้งนี้ ปรากฏตามหนังสืออุทธรณ์คำสั่งชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของผู้ฟ้องคดี ฉบับลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ การที่ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๗ ว่ายืนยันตามหนังสืออุทธรณ์ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ โดยมีโต้แย้งเพิ่มเติมแต่อย่างใด และผู้ฟ้องคดีก็ได้ขอขยายเวลาดังกล่าว แต่กล่าวอ้างขึ้น

/เพื่อขอ...

๑๐

เพื่อขอเปลี่ยนแปลงจำนวนเงินที่ถูกกล่าวหาจากเดิมจำนวน ๒๒๙,๒๒๖ บาท เป็นจำนวน ๗๐,๔๕๐ บาท อันเป็นการกล่าวอ้างข้อเท็จจริงขึ้นใหม่ลอยๆ โดยไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุน คำกล่าวอ้างของตนเนื่องจากไม่มีหลักฐานที่จะโต้แย้งคำสั่งที่ให้ชดใช้เงินจำนวนดังกล่าว ซึ่งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดในกรณีดังกล่าว ได้ตรวจสอบพยานเอกสารเกี่ยวกับรายได้จัดเก็บในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๓ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๔ และตรวจสอบจากการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ คือ ๑. การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมไม่มีหลักฐานการรับเงินและนำส่งคลังรายที่มีสารบบเรื่องราวการจดทะเบียนให้ตรวจสอบ แต่ไม่ปรากฏใบเสร็จรับเงินฉบับสำนักงานที่ดินจำนวน ๔ ราย ๒. รายการที่ไม่มีสารบบเรื่องราวการจดทะเบียนให้ตรวจสอบ และไม่ปรากฏใบเสร็จรับเงินฉบับสำนักงานที่ดินรวม ๒๗ รายการ และ ๓. รายการที่มีสารบบเรื่องราวการจดทะเบียนให้ตรวจสอบ แต่มีการยกเลิกใบเสร็จรับเงิน มี ๑ ราย แต่มีการจดทะเบียน ๒ ประเภท ใบเสร็จรับเงิน ๓ ฉบับ จากข้อเท็จจริงดังกล่าวจะเห็นได้ว่า จำนวนเงินรายได้ที่จัดเก็บและค่านำส่งบัญชีและส่งคลังที่ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีทุจริตไปนั้น แม้บางรายไม่มีใบเสร็จรับเงินในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม แต่คณะกรรมการก็สามารถตรวจสอบจากเอกสารเกี่ยวกับรายได้จัดเก็บในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๓ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๔ เอกสารหลักฐานการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ซึ่งจะปรากฏว่าได้มีการจดทะเบียนเอกสารสิทธิแปลงโฉม และมีรายการใด ก็สามารถคำนวณจำนวนเงินค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนได้ ซึ่งกรณีนี้คณะกรรมการตรวจสอบแล้วเห็นว่า มีค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บแล้วไม่ได้้นำส่งคลัง รายการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่มีการรับเงินค่าธรรมเนียมจากราษฎร แต่ไม่มีใบเสร็จรับเงินและการยกเลิกใบเสร็จรับเงินโดยไม่มี การหมายเหตุการรับเงินคืนรวมเป็นเงิน ๒๔๙,๙๓๑ บาท ซึ่งเกิดขึ้นขณะที่ผู้ฟ้องคดี รักษาการในตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินอำเภอจะหลวย จึงเห็นควรให้ผู้ฟ้องคดี เป็นผู้ชดใช้เงินจำนวนดังกล่าว เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาแล้วเห็นว่าบันทึกชี้แจง ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๗ ของผู้ฟ้องคดีเป็นการโต้แย้งในประเด็นที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้เคยวินิจฉัยไว้ว่าเป็นกรณีหน่วยตรวจสอบภายในของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และคณะกรรมการ สอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดตรวจแล้วไม่พบเอกสารสารบบที่ดินและไม่มีการออก ใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียมโดยไม่ปรากฏใบเสร็จรับเงินฉบับสำนักงานที่ดิน การโต้แย้งอุทธรณ์ โดยอ้างสำเนาเอกสารซึ่งไม่ปรากฏเอกสารต้นฉบับ จึงไม่อาจรับฟังเพื่อเปลี่ยนแปลงคำสั่งให้ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ จึงยืนยันผลการพิจารณาโดยถือตามคำสั่งทางปกครองเดิมทุกประการ กรณีที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่าจำนวนเงินดังกล่าวไม่ถูกต้องโดยอ้างว่าได้ประเมินราคาที่ดิน

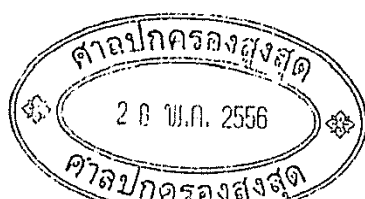
/สูงเกินกว่า...

๑๑

สูงเกินกว่าความเป็นจริงทำให้จำนวนเงินสูงเกินกว่าที่ผู้ฟ้องคดีประเมินไว้ ซึ่งผู้ฟ้องคดีทำบัญชีเปรียบเทียบโต้แย้ง น.ส. ๓ รวม ๕ แปลง คือ น.ส. ๓ เลขที่ ๓๗ เลขที่ ๔๒๐ เลขที่ ๑๖๑ เลขที่ ๕๑๘ และเลขที่ ๑๓๒ ตำบลนาจะหลวย และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ประเมินราคาที่ดินทั้ง ๕ แปลงดังกล่าวแล้วปรากฏว่ามีการประเมินราคาที่ดินผิด ๒ แปลง คือ น.ส. ๓ เลขที่ ๑๖๑ และเลขที่ ๓๗ ตำบลนาจะหลวย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ทำการแก้ไขคำสั่งทางปกครองที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการจากเดิมจำนวน ๒๔๙,๙๓๑ บาท เป็นจำนวนเงิน ๒๒๙,๒๒๖ บาท ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือยื่นต่อศาลปกครองนครราชสีมา ฉบับลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๗ เรื่อง ฟ้องโต้แย้ง ยอมรับการแก้ไขจำนวนเงินค่าธรรมเนียมของ น.ส. ๓ เลขที่ ๑๖๑ ว่าถูกต้องแล้ว ไม่ติดใจ แต่ติดใจเฉพาะการคำนวณราคาประเมินที่ดินของ น.ส. ๓ เลขที่ ๓๗ และเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ชี้แจงในคำให้การคดีนี้ ผู้ฟ้องคดีก็รับในคำคัดค้านคำให้การว่าราคาประเมินที่ดินตามหลักฐาน น.ส. ๓ เลขที่ ๓๗ ถูกต้องไม่ติดใจ ส่วน น.ส. ๓ อีก ๓ แปลง คือ น.ส. ๓ เลขที่ ๔๒๐ เลขที่ ๕๑๘ และเลขที่ ๑๓๒ ผู้ฟ้องคดีไม่ได้โต้แย้งแต่อย่างใด ดังนั้น เท่ากับผู้ฟ้องคดียอมรับความถูกต้องของการประเมินราคาที่ดินทั้ง ๕ แปลงแล้ว และเห็นว่า จำนวนเงินที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้จำนวน ๒๒๙,๒๒๖ บาท ถูกต้องแล้ว ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมจะมีผลเป็นโมฆะหรือไม่ ย่อมเป็นไปโดยบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดที่ระบุให้นิติกรรมเป็นโมฆะ เนื่องจากผู้ขอทำนิติกรรมไม่ได้ชำระค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมแต่อย่างใด แต่การที่ผู้ฟ้องคดีในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามมาตรา ๗๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้ดำเนินการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้แก่เจ้าของที่ดินหรือผู้ทำนิติกรรมไปโดยไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียม หรือเรียกเก็บค่าธรรมเนียมไว้โดยไม่ออกหลักฐานการรับเงินให้แก่ผู้ขอทำนิติกรรมและนำเงินส่งคลังตามระเบียบกฎหมาย อันเป็นผลให้ผู้ทำนิติกรรมหรือผู้ฟ้องคดีได้รับประโยชน์จากการกระทำดังกล่าว ย่อมเป็นการกระทำโดยทุจริต อันเป็นความผิดทั้งในทางแพ่งและทางอาญา และหากการกระทำดังกล่าวเป็นไปโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงจนเกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ผู้ฟ้องคดีก็จะต้องชำระค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ การกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการกล่าวอ้างที่ไม่ชอบด้วยระเบียบและกฎหมาย ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การ จำนวนเงินที่ไม่มีการเรียกเก็บและนำส่งคลัง เป็นเงินที่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าภาษี และค่าอากร นั้น ตามหนังสือของหน่วยตรวจสอบภายใน ที่ มท ๐๗๓๓/๗๐ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๔ และหนังสือของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ที่ อบ ๒๐๒๒/๘ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๕ จะเห็นได้ว่า หมายความว่า ไม่มีหลักฐานการรับเงิน

/ค่าธรรมเนียม...

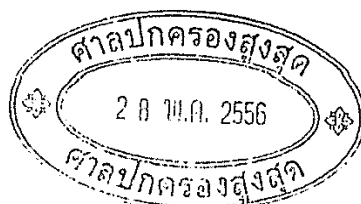

๑๒

ค่าธรรมเนียม ค่าภาษี และค่าอากรให้ตรวจสอบ เพราะได้ตรวจสอบพบหลักฐานการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม โดยมีทั้งที่ลงสารบบเรื่องราวไว้บ้างและไม่ลงสารบบเรื่องราวไว้บ้าง ซึ่งตามระเบียบของทางราชการผู้ฟ้องคดีจะต้องเรียกเก็บเงินไว้ทุกรายก่อนการรับจดทะเบียน ดังนั้น เงินดังกล่าวจึงเป็นความรับผิดชอบของผู้ฟ้องคดีจะต้องชดใช้ให้แก่ทางราชการ ที่ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่าเงินค่ามัดจำรังวัดจำนวน ๕,๐๗๐ บาท ที่อ้างว่าไม่มีหลักฐานการเบิกจ่ายนั้น เป็นค่ามัดจำรังวัดรายละเอียด ๘๐๐ บาท จำนวน ๖ ราย ซึ่งเป็นไปไม่ได้ที่จะมีจำนวนมากขนาดนั้น เข้าใจว่าเอกสารหลักฐานสูญหายหลังจากที่ผู้ฟ้องคดีย้ายไปแล้ว นั้น ตามผลการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่หน่วยตรวจสอบภายในของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหลักฐานการรับเงินมัดจำรังวัดตามใบเสร็จรับเงินและบันทึกบัญชีครบถ้วน แต่การถอนจ่ายเงินมัดจำรังวัดไม่มีหลักฐานการจ่ายในการบันทึกกรมเป็นเงิน ๕,๐๗๐ บาท ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คำคัดค้านของผู้ฟ้องคดีจึงไม่สามารถรับฟังเป็นเหตุให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่ามีเจตนาทุจริต แต่เป็นการผิดพลาดในการปฏิบัติหน้าที่ จึงขอชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการเป็นรายเดือน นั้น เห็นว่าโดยปกติผู้ต้องรับผิดชอบและชดใช้ค่าสินไหมทดแทนมีสิทธิขอผ่อนชำระเงินค่าสินไหมทดแทนได้ แต่โดยที่การผ่อนชำระเงินเป็นการประนีประนอมยอมความอย่างหนึ่ง จึงต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง ตามนัยข้อ ๒๕ และข้อ ๒๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งกระทรวงการคลังได้วางหลักเกณฑ์การอนุมัติให้ผ่อนการชำระหนี้ของเจ้าหน้าที่ไว้ในประกาศกระทรวงการคลังเรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้ของเจ้าหน้าที่ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๕ ว่าต้องมีใช้กรณีเป็นหนี้ที่เกิดจากการทุจริตของเจ้าหน้าที่ ดังนั้น หากผู้ฟ้องคดีถูกวินิจฉัยให้ต้องรับผิดชอบและชดใช้ค่าสินไหมทดแทนด้วยเหตุอันเนื่องมาจากการทำการทุจริตต่อหน้าที่ย่อมไม่สามารถผ่อนชำระค่าสินไหมทดแทนได้

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงปรากฏว่าหน่วยตรวจสอบภายในของกรมที่ดินได้ตรวจพบว่ามีปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๓ ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๔ มีการปฏิบัติงานโดยส่อทุจริตต่อเงินของทางราชการในสำนักงานที่ดินอำเภอหนองคาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งได้รับมอบอำนาจตามคำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๗/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๔๒ เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด จึงได้มีคำสั่งที่ ๒๒๖๘/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดได้สอบข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏว่า เงินรายได้ที่จัดเก็บในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๓ ถึงปีงบประมาณ

/พ.ศ. ๒๕๔๔...

๑๓

พ.ศ. ๒๕๔๔ ค้างไม่นำส่งคลังจังหวัดรวมเป็นเงิน ๗๐,๕๑๕ บาท และกรณีการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมพบว่าไม่มีหลักฐานการรับเงินและนำส่งคลังรายที่มีสารบบเรื่องราวการจดทะเบียนให้ตรวจสอบ แต่ไม่ปรากฏใบเสร็จรับเงินฉบับสำนักงานที่ดินจำนวน ๘ รายการ เป็นเงิน ๕๑,๐๒๒ บาท รายการที่ไม่มีสารบบเรื่องราวการจดทะเบียนให้ตรวจสอบและไม่ปรากฏใบเสร็จรับเงินของสำนักงานที่ดินจำนวน ๒๗ รายการ เป็นเงิน ๘๗,๓๗๔ บาท และรายการจดทะเบียนที่มีสารบบเรื่องราวจดทะเบียนให้ตรวจสอบแต่มีการยกเลิกใบเสร็จรับเงินเป็นเงิน ๓๑,๐๒๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒๔๘,๙๑๑ บาท ซึ่งเกิดขึ้นในขณะที่ผู้ฟ้องคดีรักษาการในตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินอำเภอจะหลวยระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ถึงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดเห็นว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้กระทำการละเมิดในกรณีดังกล่าวและจะต้องชดใช้เงินที่ได้กระทำการละเมิดต่อทางราชการเป็นเงิน ๒๔๘,๙๑๑ บาท จึงรายงานผลการสอบข้อเท็จจริงให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาแล้วเห็นชอบตามที่คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเสนอ จากนั้นได้มีหนังสือ ที่ อบ ๐๐๒๒/๓๘๓๑ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ส่งสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดให้กระทรวงการคลังพิจารณาต่อไป แต่โดยที่กระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลางยังไม่แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ทราบ ประกอบกับใกล้ครบกำหนดระยะเวลาที่คดีจะขาดอายุความ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีหนังสือ ที่ อบ ๐๐๑๘/๑๒๖๖๑ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ และหนังสือ ที่ อบ ๐๐๑๘/๘๘๓ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบกรณีดังกล่าวและชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการเป็นจำนวนเงิน ๒๔๘,๙๑๑ บาท ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือนั้น ตามข้อเท็จจริงข้างต้น เห็นว่า หนังสือ ที่ อบ ๐๐๑๘/๑๒๖๖๑ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ และหนังสือ ที่ อบ ๐๐๑๘/๘๘๓ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการเป็นจำนวนเงิน ๒๔๘,๙๑๑ บาท เป็นการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ฟ้องคดีในอันที่จะก่อให้เกิดหน้าที่แก่ผู้ฟ้องคดีที่จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามหนังสือ ที่ อบ ๐๐๑๘/๑๒๖๖๑ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ และหนังสือ ที่ อบ ๐๐๑๘/๘๘๓ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ฉะนั้น ก่อนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะออกคำสั่งตามหนังสือทั้งสองฉบับดังกล่าวข้างต้น จะต้องปฏิบัติตามข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ด้วยการให้โอกาสแก่ผู้ฟ้องคดีได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอ

/และเป็นธรรม...

๑๔

และเป็นธรรมเนียมอันเป็นขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการออกคำสั่งทางปกครองดังกล่าว แต่ข้อเท็จจริงจากเอกสารหนังสือของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงที่ อบ ๒๐๒๒/๘ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๕ เรื่อง เสนอความเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิด ปรากฏว่าคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดเพียงแต่ตรวจสอบสรุปยอดรายได้และนำส่งคลังในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ และ พ.ศ. ๒๕๕๔ ตรวจสอบการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม และได้มีหนังสือเรียกให้คู่สัญญาในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่มีข้อสงสัยมาให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมดังกล่าว โดยมีได้ให้ออกาสผู้ฟ้องคดีชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานแต่อย่างใด คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตามหนังสือ ที่ อบ ๐๐๑๙/๑๒๖๖๑ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๖ และหนังสือ ที่ อบ ๐๐๑๙/๘๙๓ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีใช้คำสินไหมทดแทนแก่ทางราชการเป็นจำนวนเงิน ๒๔๙,๙๓๑ บาท ที่ออกตามความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงข้างต้น จึงเป็นคำสั่งที่ออกโดยไม่ถูกต้องตามขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ในปัญหานี้ แม้ผู้ฟ้องคดีจะมีได้ยกขึ้นเป็นประเด็นในคำฟ้องให้ศาลวินิจฉัย ศาลก็ยกขึ้นวินิจฉัยเองได้ตามข้อ ๘๒ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๓ เพราะเป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย เมื่อคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตามหนังสือ ที่ อบ ๐๐๑๙/๑๒๖๖๑ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๖ และหนังสือ ที่ อบ ๐๐๑๙/๘๙๓ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีใช้คำสินไหมทดแทนเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว แม้จะปรากฏข้อเท็จจริงในเวลาต่อมาว่า หลังจากผู้ฟ้องคดีได้รับทราบคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตามหนังสือ ที่ อบ ๐๐๑๙/๑๒๖๖๑ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๖ และหนังสือ ที่ อบ ๐๐๑๙/๘๙๓ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีใช้คำสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการจากการกระทำละเมิดอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่แล้ว ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ โดยมีประเด็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการไม่ให้ผู้ฟ้องคดีมีโอกาสดำเนินการชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรมด้วย ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาแล้วได้ส่งเรื่องให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์พิจารณา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้พิจารณาแล้วได้ส่งเรื่องให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณา ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้วได้มีหนังสือลับ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๐๕.๓/๓๓ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๗ รายงานให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทราบว่าคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดตามคำสั่ง

/จังหวัด...

๑๕

จังหวัดอุบลราชธานี ที่ ๒๒๖๘/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ ไม่ได้ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานประกอบการพิจารณาก่อนตามข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ อันเป็นการฝ่าฝืนวิธีพิจารณาการทำความสั่งทางปกครองที่สำคัญตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นผลให้คำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบและชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่สมบูรณ์ ควรดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว โดยให้คณะกรรมการดำเนินการสอบสวนผู้ฟ้องคดีเป็นการเพิ่มเติม แล้วนำผลการสอบสวนมาประกอบการพิจารณาเสนอความเห็นให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในฐานะผู้แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนพิจารณาสั่งการตามข้อ ๑๗ ของระเบียบดังกล่าวอีกครั้งต่อไป ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ สอบสวนผู้ฟ้องคดีเพื่อให้ผู้ฟ้องคดีชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรมแล้วให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เสนอความเห็นประกอบการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือแจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ทำการสอบสวนผู้ฟ้องคดีและให้โอกาสผู้ฟ้องคดีชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน ซึ่งเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้แจ้งให้จังหวัดดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าวเพื่อเป็นการให้โอกาสผู้ฟ้องคดีได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานอย่างเพียงพอและเป็นธรรมแล้วซึ่งผู้ฟ้องคดีทราบแล้วและแจ้งว่าประสงค์จะทำบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานด้วยตนเองปรากฏตามบันทึกถ้อยคำ (ท.ด. ๑๖) ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๗ จากนั้นผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๗ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ โต้แย้งคำสั่งดังกล่าวโดยยืนยันตามอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีฉบับลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาคำชี้แจงของผู้ฟ้องคดีแล้วเห็นว่าเป็นการโต้แย้งประเด็นเดิม ซึ่งไม่อาจรับฟังเพื่อเปลี่ยนแปลงคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีหนังสือแจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยืนยันผลการพิจารณาคำสั่งเดิม ดังนี้ เห็นว่า ดังที่ไต่สวนจนมาข้างต้นแล้วว่าก่อนออกคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการตามหนังสือ ที่ อบ ๐๐๑๘/๑๒๖๖๑ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ และหนังสือ ที่ อบ ๐๐๑๘/๘๙๓ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดมิได้ให้โอกาสแก่ผู้ฟ้องคดีได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรมเพื่อหักล้างข้อกล่าวหาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตามคำสั่งที่ ๒๒๖๘/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ การดำเนินการสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงข้างต้นจึงมิใช่เป็นกรณีตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติ

/วิธีปฏิบัติ...

๑๖

วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ไม่เป็นเหตุให้คำสั่งทางปกครองนั้นไม่สมบูรณ์ ซึ่งได้แก่การรับฟังคู่กรณีที่จะต้องกระทำได้นั้นการมาโดยไม่สมบูรณ์ถ้าได้มีการรับฟังให้สมบูรณ์ในภายหลัง ทั้งนี้ เพราะตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในเอกสารหนังสือของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ที่ อบ ๐๐๒๒/๘ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๕ เรื่อง เสนอความเห็นเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด ที่ได้รับวินิจฉัยมาข้างต้น ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดได้รับฟังคำชี้แจงและให้โอกาสผู้ฟ้องคดีโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานแต่อย่างใด จึงมิใช่เป็นกรณีการรับฟังคู่กรณีที่จำเป็นต้องกระทำได้นั้นการมาโดยไม่สมบูรณ์ ตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง (๓) เพราะกรณีนี้ในชั้นคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดไม่มีการรับฟังผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด แต่อย่างไรก็ดี แม้หากจะแปลความดังที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เข้าใจว่า การสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงที่มีได้ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานพิจารณาตามข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ก็ตาม ก็เห็นว่า แม้ภายหลังผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะได้แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ทำการสอบสวนและให้โอกาสผู้ฟ้องคดีชี้แจงข้อเท็จจริงและแสดงพยานหลักฐานก่อนที่จะสิ้นสุดการพิจารณาอุทธรณ์ และผู้ฟ้องคดีก็ได้ให้ถ้อยคำต่อนางนิดาวัลย์ เหมาะทอง นักวิชาการที่ดิน ๖ว สำนักงานที่ดินจังหวัดอุบลราชธานีตามบันทึกถ้อยคำ (ท.ด. ๑๖) ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๗ ว่าจะชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานภายในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๗ ก็ตาม บันทึกถ้อยคำ (ท.ด. ๑๖) ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๗ ของผู้ฟ้องคดีดังกล่าวมิได้กระทำโดยคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามคำสั่งที่ ๒๒๖๘/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ ซึ่งประกอบด้วยนายมนูญ วรรณศิริ เจ้าหน้าที่บริหารงานการเงินและบัญชี ๖ ฝ่ายอำนวยการสำนักงานที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี เป็นประธานกรรมการ นายอนันต์ บุตรนาค เจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดิน ๖ ฝ่ายควบคุมและรักษาหลักฐานที่ดิน สำนักงานที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี เป็นกรรมการ และนายมนตรี ทองวิเศษ นักวิชาการที่ดิน ๕ ฝ่ายทะเบียน สำนักงานที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี เป็นกรรมการและเลขานุการ เมื่อนางนิดาวัลย์ เหมาะทอง มิได้เป็นคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงตามคำสั่งข้างต้น การที่ผู้ฟ้องคดีได้ให้ถ้อยคำต่อนางนิดาวัลย์ เหมาะทอง จึงถือไม่ได้ว่าเป็นการที่คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

/ได้ให้...

๑๗

ได้ให้โอกาสแก่ผู้ฟ้องคดีที่จะโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน ตามข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เมื่อได้วินิจฉัยมาแล้วว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตามหนังสือที่ อบ ๐๐๑๙/๑๒๖๖๑ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ และหนังสือ ที่ อบ ๐๐๑๙/๘๘๓ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดมิได้ให้โอกาสแก่ผู้ฟ้องคดีที่จะโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนตามข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และการไม่ให้โอกาสดังกล่าว มิใช่เป็นกรณีตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้ว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีคำวินิจฉัยตามหนังสือ ที่ อบ ๐๐๑๙/๑๒๖๖๑ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ และหนังสือ ที่ อบ ๐๐๑๙/๘๘๓ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ จึงเป็นคำวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตามหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ อบ ๐๐๑๙/๑๗๒ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๔๗ ที่ออกตามคำวินิจฉัยอุทธรณ์ข้างต้น จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน กรณีนี้จึงถือว่าก่อนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะออกคำสั่งดังกล่าวให้ผู้ฟ้องคดีใช้คำสั่งใหม่ทดแทนให้แก่ทางราชการจากการกระทำละเมิดอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มิได้ปฏิบัติตามข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นวิธีการและขั้นตอนอันสำคัญที่กฎหมายได้กำหนดไว้ก่อนที่จะมีคำสั่งทางปกครอง คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งศาลสามารถหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้ตามข้อ ๘๒ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ เพราะข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อเป็นหลักประกันคุ้มครองสิทธิของผู้ที่อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครอง จึงเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน เมื่อได้วินิจฉัยว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตามหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ อบ ๐๐๑๙/๑๗๒ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๔๗ เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในข้อกล่าวอ้างอื่นของผู้ฟ้องคดีอีก และไม่มีกรณีที่ศาลจะมีคำวินิจฉัยเกี่ยวกับคำขอของผู้ฟ้องคดีที่ขอใช้คำสั่งใหม่ทดแทนโดยผ่อนชำระเป็นรายเดือน จำนวน ๔๐ งวด หรือตามที่ตกลงกันใหม่กับกระทรวงการคลัง

/ศาลปกครองชั้นต้น...

๑๘

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตามหนังสือลับ
ด่วนที่สุด ที่ อบ ๐๐๑๙/๑๗๒ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๔๗ โดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ออก
คำสั่ง คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อุทธรณ์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มอบอำนาจให้
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามระเบียบสำนัก
นายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
พ.ศ. ๒๕๓๙ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีคำสั่งที่ ๒๒๖๘/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ แต่งตั้ง
คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณารายงานผล
การสอบสวนแล้วเห็นชอบตามที่คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเสนอว่า
ผู้ฟ้องคดีกระทำละเมิดทำให้ทางราชการได้รับความเสียหายต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนเป็นเงิน
จำนวน ๒๔๙,๙๓๑ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีหนังสือ ที่ อบ ๐๐๑๙/๑๒๖๖๑ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม
๒๕๔๖ และหนังสือ ที่ อบ ๐๐๑๙/๘๙๓ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีนำเงิน
จำนวนดังกล่าวมาชดเชยแก่ทางราชการ ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓
พิจารณาอุทธรณ์แล้วไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ จึงได้ส่งคำอุทธรณ์ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณา
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เพื่อให้แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการให้ผู้ฟ้องคดี
ชี้แจงข้อเท็จจริงและแสดงพยานหลักฐานอย่างเพียงพอก่อนดำเนินการพิจารณาอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดี
ได้ให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ปรากฏตามบันทึกถ้อยคำ ฉบับลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๗ และได้มี
หนังสือฉบับลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๗ ยืนยันข้อโต้แย้งตามหนังสืออุทธรณ์ฉบับลงวันที่ ๑๗
พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในฐานะผู้ออกคำสั่งก็นำหนังสือโต้แย้งไปพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง
ว่าเป็นการโต้แย้งในประเด็นเดิม กรณีดังกล่าวถือได้ว่าในกระบวนการพิจารณาความรับผิด
ทางละเมิด ได้ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีใช้สิทธิโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานตามข้อ ๑๕ ของระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
พ.ศ. ๒๕๓๙ และเมื่อการแก้ไขดังกล่าวได้กระทำก่อนสิ้นสุดกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์
จึงเป็นการแก้ไขโดยชอบตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๔๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติ
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้ว แต่ผู้ฟ้องคดีเลือกใช้สิทธิดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓
ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาความรับผิดทางละเมิดของผู้ฟ้องคดี ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้นำ
หนังสือโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีพิจารณาวินิจฉัยประกอบกับสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการ
สอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดอีกครั้ง จึงเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ คำสั่ง
ให้ผู้ฟ้องคดีชดเชยค่าสินไหมทดแทนจึงชอบด้วยกฎหมาย และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำวินิจฉัย

/อุทธรณ์...

๑๙

อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีที่อุทธรณ์คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดังกล่าว จึงเป็นคำวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ชอบด้วยกฎหมายด้วยเช่นกัน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นว่าความบกพร่องในเรื่องกระบวนการพิจารณาความรับผิดชอบทางละเมิดที่ศาลปกครองชั้นต้นเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้ให้อีกาสผู้ฟ้องคดีได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานอย่างเพียงพอและเป็นธรรมก่อนออกคำสั่งทางปกครองนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ดำเนินการแก้ไขแล้ว ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นพิพากษายกฟ้องของผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ อุทธรณ์ว่า ผู้ฟ้องคดีได้ใช้สิทธิในการชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานอย่างเพียงพอและเป็นธรรมแล้ว ซึ่งเป็นไปตามสาระสำคัญของหลักกฎหมายปกครองที่ศาลสามารถไต่สวน ตรวจสอบ และรับฟังข้อเท็จจริงของผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามเพื่อประกอบการวินิจฉัยได้ว่า การออกคำสั่งทางปกครองตามหนังสือ ลับด่วนที่สุด ที่ อบ ๐๐๑๙/๑๗๒ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๗ ให้ผู้ฟ้องคดีชี้แจงคำสั่งใหม่ทดแทนแก้ทางราชการจากการกระทำละเมิด นั้น ผู้ฟ้องคดีได้กระทำละเมิดตามคำสั่งดังกล่าว ประกอบกับข้อเท็จจริงตามพยานเอกสารหลักฐานทั้งของผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามหรือไม่ เพียงใด การที่ศาลปกครองชั้นต้นหยิบยกเฉพาะประเด็นที่ว่า คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดมิได้ปฏิบัติตามข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เพียงประเด็นเดียวขึ้นวินิจฉัยและพิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ โดยไม่วินิจฉัยเอกสารหลักฐานอื่น ๆ ซึ่งเป็นประเด็นที่มีการโต้แย้งระหว่างผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีในการพิจารณาพิพากษาคดี จึงไม่สอดคล้องกับหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น แต่อย่างไรก็ตาม ประเด็นดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมาย ขอให้ศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยชี้ขาดต่อไป

ผู้ฟ้องคดีแก้อุทธรณ์ว่า คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดต้องให้อีกาสผู้ฟ้องคดีได้ชี้แจงแสดงหลักฐาน การที่คณะกรรมการไม่ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีชี้แจงแสดงหลักฐานจึงเป็นการละเว้นไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ก่อนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีชี้แจงคำสั่งใหม่ทดแทนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แจ้งให้อีกาสผู้ฟ้องคดีได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและแสดงหลักฐานอย่างเพียงพอและเป็นธรรม ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้ไปพบในวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๗ เวลาใกล้ปิดทำการแล้ว ผู้ฟ้องคดีได้อ่านหนังสือดังกล่าวที่ต้องรายงานให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทราบภายในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๗ ผู้ฟ้องคดีจึงให้ความร่วมมือโดยให้

/ถ้อยคำ...

๒๐

ถ้อยคำตามบันทึกลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๗ ไว้ก่อน และได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๗ เสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ การที่ผู้ฟ้องคดีชี้แจงและให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งมีใช้คณะกรรมการสอบสวนเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด จึงมิใช่เป็นการให้โอกาสแก่ผู้ฟ้องคดีได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงหลักฐานอย่างเพียงพอและเป็นธรรม ตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เพราะระยะเวลาดังกล่าว (วันที่ ๒๘ ถึงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๗) นั้น กระชั้นชิด ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถใช้เวลาเดินทางและตรวจสอบหลักฐานได้อย่างเพียงพอ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ผู้บันทึกถ้อยคำของผู้ฟ้องคดีตามบันทึกลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๗ ก็มีได้แจ้งหรืออธิบายต่อผู้ฟ้องคดีว่าถ้าไม่ทันก็สามารถขยายเวลาได้โดยอนุโลม เพราะทุกอย่างมีกำหนดเวลา เช่น ต้องรายงานต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๗ และรายงานต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ทำให้ผู้ฟ้องคดีตกอยู่ในสภาวะคับขัน ประกอบกับต้องออกปฏิบัติงานในท้องที่ ตามโครงการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน (เร่งด่วน) เป็นงานในหน้าที่ เจ้าหน้าที่สอบสวนสิทธิซึ่งมีปริมาณงานมาก และท้องที่ปฏิบัติงานอยู่อำเภอสาโรงและกิ่งอำเภอนาเยี่ย ที่อยู่ห่างไกลจากอำเภอนาจะหลวย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีหนังสือ ที่ อบ ๐๐๑๘/๑๗๒ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๔๗ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีใช้คำสินไหมทดแทนแก่ทางราชการ จึงไม่ชอบด้วยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ขอให้ศาลปกครองสูงสุดยกคำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๔๔ หน่วยตรวจสอบภายในของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของสำนักงานที่ดินอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๓ ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๔ แล้วปรากฏว่ามีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังในหน้าที่ของอำเภอและกิ่งอำเภอ พ.ศ. ๒๕๒๐ และปฏิบัติงานโดยส่อเจตนาทุจริต จากนั้นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงได้มีหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๗๑๒/๒๐๗๒๖ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๔ แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามคำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๗/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๔๒ เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด โดยขอให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบ

/ข้อเท็จจริง...

๒๑

ข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดในกรณีดังกล่าวและเมื่อได้รับผลการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงแล้ว ก็ให้ส่งสำนวนการสอบสวนไปให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบตามข้อ ๑๗ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในฐานะผู้ได้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามคำสั่งดังกล่าว จึงได้มีคำสั่งจังหวัดอุบลราชธานี ที่ ๒๒๖๘/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ซึ่งคณะกรรมการได้รายงานผลการสอบสวนลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๕ ว่า เงินรายได้ที่จัดเก็บในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๓ ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๔ ค้างไม่นำส่งคลังจังหวัด รวมเป็นเงิน ๗๐,๕๑๕ บาท และกรณีการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมพบว่าไม่มีหลักฐานการรับเงินและนำส่งคลังรายที่มีสารบบเรื่องราวการจดทะเบียนให้ตรวจสอบ แต่ไม่ปรากฏใบเสร็จรับเงินฉบับสำนักงานที่ดินจำนวน ๙ รายการ เป็นเงิน ๕๑,๐๒๒ บาท รายการที่ไม่มีสารบบเรื่องราวการจดทะเบียนให้ตรวจสอบและไม่ปรากฏใบเสร็จรับเงินของสำนักงานที่ดินจำนวน ๒๗ รายการ เป็นเงิน ๙๗,๓๗๔ บาท และรายการจดทะเบียนที่มีสารบบเรื่องราวการจดทะเบียนให้ตรวจสอบ แต่มีการยกเลิกใบเสร็จรับเงินเป็นเงิน ๓๑,๐๒๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒๔๙,๙๓๑ บาท ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีซึ่งรักษาการในตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินอำเภอจะหลวระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ถึงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ เป็นผู้กระทำละเมิดทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย ผู้ฟ้องคดีต้องรับผิดชอบและชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการเป็นเงิน ๒๔๙,๙๓๑ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาแล้วเห็นชอบตามที่คณะกรรมการเสนอ และได้รายงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งมีหนังสือจังหวัดอุบลราชธานี ที่ อบ ๐๐๒๒/๓๔๓๑ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ รายงานกระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบตามข้อ ๑๗ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่โดยที่กระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลางยังไม่แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ทราบ ประกอบกับใกล้ครบกำหนดระยะเวลาที่คดีจะขาดอายุความ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงได้มีหนังสือจังหวัดอุบลราชธานี ที่ อบ ๐๐๑๙/๑๒๖๖๑ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีนำเงินจำนวน ๒๔๙,๙๓๑ บาท ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งหนังสือและแจ้งสิทธิการฟ้องคดีและระยะเวลาการฟ้องคดีต่อศาลปกครองให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ซึ่งขณะนั้นผู้ฟ้องคดีไม่ได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายในระยะเวลาที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กำหนดแต่อย่างใด และมีได้อุทธรณ์คำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวด้วย ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีหนังสือจังหวัดอุบลราชธานี ที่ อบ ๐๐๑๙/๔๙๓ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีนำเงินจำนวน

/๒๔๙,๙๓๑ บาท...

๒๒

๒๕๔,๙๓๑ บาท ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการภายในกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง พร้อมทั้งแจ้งสิทธิการอุทธรณ์และระยะเวลาการอุทธรณ์คำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทราบอีกครั้ง จากนั้น ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ อุทธรณ์คำสั่งต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้แย้งว่า การประเมินราคาที่ดินเพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าภาษี และค่าอากร ของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดไม่ถูกต้อง พร้อมกับขอให้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบใหม่ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีแล้วเห็นว่าไม่อาจรับฟังได้ และได้มีหนังสือส่งอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาพร้อมแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ และได้มีหนังสือจังหวัดอุบลราชธานี ลับ ที่ อบ ๐๐๑๙/๑๐๒๑ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ส่งเรื่องให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาให้ความเห็น ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้วได้รายงานให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทราบว่าคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดไม่ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีได้แย้งแสดงพยานหลักฐานตามข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนักงานนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นผลให้คำสั่งที่ให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบและชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่สมบูรณ์ ควรดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว โดยให้คณะกรรมการดำเนินการสอบสวนผู้ฟ้องคดีเป็นการเพิ่มเติม แล้วนำผลการสอบสวนมาประกอบการพิจารณาเสนอความเห็นให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในฐานะผู้แต่งตั้งคณะกรรมการ ได้วินิจฉัยสั่งการตามข้อ ๑๗ ของระเบียบดังกล่าวอีกครั้งต่อไป ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ สอบสวนผู้ฟ้องคดีเพื่อให้ผู้ฟ้องคดีชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรมแล้วให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เสนอความเห็นประกอบการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือแจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ทำการสอบสวนผู้ฟ้องคดีและให้โอกาสผู้ฟ้องคดีชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน ซึ่งเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ โดยผู้ฟ้องคดีแจ้งว่าประสงค์จะทำบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานตามบันทึกถ้อยคำ (ท.ค. ๑๖) ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๗ จากนั้นผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๗ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ว่าขอโต้แย้งโดยยืนยันตามหนังสืออุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีฉบับลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาคำสั่งชี้แจงของผู้ฟ้องคดีแล้วเห็นว่าเป็นการโต้แย้งประเด็นเดิม ซึ่งไม่อาจรับฟังเพื่อเปลี่ยนแปลงคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงได้มีหนังสือแจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยืนยันผลการพิจารณาตามคำสั่งเดิม ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้รับรายงานจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แล้วได้มีหนังสือให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แจ้งราคาประเมินที่ดิน น.ส. ๓ เลขที่ ๓๗

/หมู่ที่ ๑๒...

๒๓

หมู่ที่ ๑๒ เลขที่ ๔๒๐ หมู่ที่ ๘ และเลขที่ ๑๖๑ หมู่ที่ ๑๐ พร้อมคำนวณค่าธรรมเนียม ค่าภาษี และค่าอากร ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้แจ้งราคาประเมินที่ดิน ค่าธรรมเนียม ค่าภาษี และค่าอากรให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทราบ ดังนี้ น.ส. ๓ เลขที่ ๓๗ หมู่ที่ ๑๒ ราคาประเมินที่ดินเป็นเงิน ๓๓๗,๘๐๐ บาท ค่าธรรมเนียม ๖,๗๕๖ บาท ค่าภาษี ๘,๔๔๕ และค่าอากร ๑,๖๘๘ บาท น.ส. ๓ เลขที่ ๑๖๑ หมู่ที่ ๑๐ ราคาประเมินที่ดินเป็นเงิน ๓๑,๐๐๐ บาท ค่าธรรมเนียมโอนระหว่างบิดามารดากับบุตรจำนวน ๑๕๕ บาท โอนกรณีอื่นเป็นเงิน ๖๒๐ บาท และ น.ส. ๓ เลขที่ ๔๒๐ หมู่ที่ ๘ ราคาประเมินที่ดินเป็นเงิน ๑๐๕,๐๐๐ บาท ค่าธรรมเนียม ๒,๑๐๐ บาท ค่าภาษี ๒,๖๒๕ บาท และค่าอากร ๕๒๕ บาท ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้ว ได้รายงานเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีแล้วเห็นว่าราคาประเมินที่ดินของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดมีราคาประเมินสูงกว่าความเป็นจริงตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีในประเด็นดังกล่าวฟังขึ้น เห็นควรแก้ไขราคาประเมินที่ดิน ค่าธรรมเนียม ค่าภาษี และค่าอากร ที่ดิน น.ส. ๓ เลขที่ ๓๗ และ น.ส. ๓ เลขที่ ๑๖๑ โดยได้แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เพื่อแจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป พร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ให้ผู้ฟ้องคดีทราบต่อไป ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือกรมที่ดิน ลับ ส่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๐๕.๓/๑๖๗ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ และได้มีหนังสือกรมที่ดิน ลับ ส่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๐๕.๓/๑๖๖ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ แก้ไขคำสั่งทางปกครองใหม่ จากนั้นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้แก้ไขคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีใช้คำสั่งใหม่ทดแทนแก่ทางราชการจากเดิมจำนวน ๒๔๙,๘๓๑ บาท เป็นจำนวน ๒๒๙,๒๒๖ บาท และได้มีหนังสือจังหวัดอุบลราชธานี ลับ ส่วนที่สุด ที่ อบ ๐๐๑๙/๑๗๒ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๔๗ แจ้งการขอใช้คำสั่งใหม่ทดแทนตามจำนวนดังกล่าวให้ผู้ฟ้องคดีทราบและได้รายงานให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และกรมบัญชีกลางทราบ หลังจากนั้นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีหนังสือจังหวัดอุบลราชธานี ลับ ที่ อบ ๐๐๑๙/๒๖๑ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๗ แจ้งเตือนให้ผู้ฟ้องคดีใช้คำสั่งใหม่ทดแทนตามจำนวนดังกล่าวให้แก่ทางราชการภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ซึ่งผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ไม่ถูกต้อง จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้ ๑. ทบทวนคำสั่งทางปกครองและให้มีการแก้ไขราคาประเมินที่ดินตามหลักฐาน น.ส. ๓ เลขที่ ๓๗ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลนาจะหลวย ให้ถูกต้องตามที่ผู้ฟ้องคดีประเมินไว้ซึ่งจะเป็นผลให้การคำนวณค่าธรรมเนียม ค่าภาษี และค่าอากร ลดลงตามที่ผู้ฟ้องคดีเรียกเก็บและจะต้องขอใช้คำสั่งใหม่ทดแทนแก่ทางราชการต่อไป ๒. ผู้ฟ้องคดีขอใช้คำสั่งใหม่ทดแทนโดยผ่อนชำระ

/เป็นรายเดือน...

๒๔

เป็นรายเดือน จำนวน ๔๐ งวด หรือตามที่ตกลงกันใหม่กับกระทรวงการคลัง ๓. การกำหนดให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ หากพ้นกำหนดจะดำเนินการตามกฎหมายเป็นเวลาที่เหมาะสมซึ่งมากกว่าผู้ฟ้องคดีจะหาได้ทันที ซึ่งหากเลยกำหนดเกรงว่าจะมีการแจ้งความดำเนินคดีเพื่อจับกุมคุมขังผู้ฟ้องคดี ทำให้ได้รับความเดือดร้อนทางอิสรภาพ กระทบกระเทือนทางร่างกายและจิตใจ และเป็นการปิดโอกาสที่จะชวนชวหาเงินมาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ คดีนี้ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้ว โดยพิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตามหนังสือลับ ด่วนที่สุด ที่ อบ ๐๐๑๙/๑๗๒ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๔๗ โดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ออกคำสั่ง คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยในชั้นอุทธรณ์ว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตามหนังสือลับ ด่วนที่สุด ที่ อบ ๐๐๑๙/๑๗๒ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๔๗ ที่แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการเป็นจำนวนเงิน ๒๒๙,๒๒๖ บาท เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า คดีนี้ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่า ก่อนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการจากการกระทำละเมิดอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มิได้ปฏิบัติตามข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งเป็นวิธีการและขั้นตอนอันสำคัญที่กฎหมายได้กำหนดไว้ก่อนที่จะมีคำสั่งทางปกครอง คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดังกล่าว จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งศาลสามารถหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้ตามข้อ ๙๒ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ เนื่องจากเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ อุทธรณ์โต้แย้งสรุปได้ว่า ประเด็นข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่ศาลปกครองชั้นต้นได้ยกขึ้นวินิจฉัยและมีคำพิพากษาเป็นเพียงขั้นตอนและวิธีดำเนินการในชั้นคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ซึ่งไม่ได้ปฏิบัติตามข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยมีได้วินิจฉัยเอกสารหลักฐานอื่นๆ ซึ่งเป็นประเด็นที่มีการโต้แย้งระหว่างผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดี ทั้งนี้ ในกระบวนการพิจารณาความรับผิดชอบทางละเมิด เป็นการให้โอกาสแก่ผู้ฟ้องคดีใช้สิทธิโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานตามข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ และเป็นไปโดยชอบตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๔๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติ

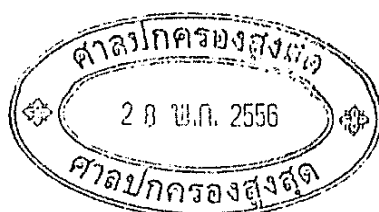
วิธีปฏิบัติ...

๒๕

วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ คำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีใช้คำสินไหมทดแทนจึงชอบด้วยกฎหมาย

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยก่อนว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน ถือเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ที่ศาลปกครองมีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้หรือไม่ เห็นว่า ตามข้อ ๙๒ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดว่า ในการพิพากษาหรือมีคำสั่งชี้ขาดคดี ศาลจะยกข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนขึ้นวินิจฉัย แล้วพิพากษาหรือมีคำสั่งไปก็ได้ การที่ศาลจะยกข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนขึ้นวินิจฉัยเองนั้น ศาลย่อมกระทำได้เมื่อเห็นสมควร มิใช่ว่าถ้าเห็นเป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนแล้ว แม้กรณีไม่ยกขึ้นว่ากล่าว ศาลจะต้องยกขึ้นเองเสมอ ข้อเท็จจริงคดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องขอให้ทบทุนคำสั่งทางปกครองและให้มีการแก้ไขราคาประเมินที่ดินตามหลักฐาน น.ส. ๓ เลขที่ ๓๗ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลนาจะหลวย ให้ถูกต้องตามที่ผู้ฟ้องคดีประเมินไว้ ซึ่งจะเป็นผลให้การคำนวณค่าธรรมเนียมค่าภาษี และค่าอากรลดลงตามที่ผู้ฟ้องคดีเรียกเก็บและจะต้องชดใช้คำสินไหมทดแทนแก่ทางราชการ โดยผู้ฟ้องคดีขอผ่อนชำระคำสินไหมทดแทนเป็นรายเดือน จำนวน ๔๐ งวด หรือตามที่ตกลงกันใหม่กับกระทรวงการคลัง โดยในคำฟ้องไม่มีประเด็นข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการไม่ให้ผู้ฟ้องคดีมีโอกาสชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรม เห็นว่า การให้โอกาสแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือผู้เสียหายได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรมหรือไม่ มิใช่เป็นกรณีเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนที่ศาลจะยกขึ้นวินิจฉัยตามข้อ ๙๒ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ฉบับดังกล่าว เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้โต้แย้งประเด็นนี้ไว้ในคำฟ้อง ศาลปกครองชั้นต้นก็ไม่อาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ เพราะย่อมเป็นการวินิจฉัยนอกเหนือจากคำฟ้อง การที่ศาลปกครองชั้นต้นยกประเด็นดังกล่าวขึ้นวินิจฉัยและมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตามหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ อบ ๐๐๑๙/๑๗๒ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๔๗ โดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ออกคำสั่ง คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก กรณีจึงถือได้ว่าศาลปกครองชั้นต้นมิได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือระเบียบในส่วนที่ว่าด้วยการทำคำพิพากษา จึงมีเหตุผลสมควรอาศัยอำนาจตามข้อ ๑๑๒ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง

/พ.ศ. ๒๕๔๓...

๒๖

พ.ศ. ๒๕๔๓ ยกคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นดังกล่าว แล้วส่งสำนวนคืนไปยังศาลปกครองชั้นต้นเพื่อให้ทำคำพิพากษาใหม่

พิพากษายกคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น และส่งสำนวนคดีนี้คืนไปให้ศาลปกครองชั้นต้นเพื่อดำเนินกระบวนการพิจารณาให้ถูกต้องแล้วมีคำพิพากษาหรือคำสั่งใหม่ตามรูปคดีต่อไป

นายพนพล เสงเจริญ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

Wao ~

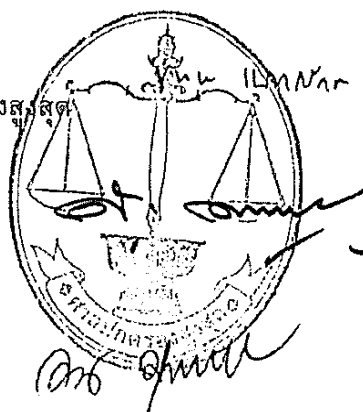
ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายชาญชัย แสงศักดิ์
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายสุชาติ มงคลเลิศผล
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายมนูญ ปุณฺณกริยากร
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสมรรถชัย วิชาลาภรณ์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

~

